

Sprawozdanie

Macierzy Szkolnej
w Czechosłowacji

za rok 1936

Dom Macierzy Szkolnej w Dąbrowie.

Czeski Cieszyn w maju 1937.

Nakładem Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji.
Ludowa Drukarnia Sembol i Ska, Frysztat, 426-37.

Porządek dzienny

Walnego Zgromadzenia

Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji

*które odbędzie się w niedzielę, dnia 6 czerwca 1937
o godzinie 9-ej przedpołudniem, w sali Domu Reprezen-
tacyjnego w Czeskim Cieszynie.*

- 1. Otwarcie Walnego Zgromadzenia występem Chóru Mę-
skiego Macierzy Szkolnej w Cz. Cieszynie.*
- 2. Zagajenie.*
- 3. Przemówienia reprezentacyjne i odczytanie telegramów.*
- 4. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.*
- 5. Sprawozdania :*
 - a) z działalności Zarządu Głównego i Kół,*
 - b) ze skarbowości.*
- 6. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i załatwienie wniosku
o udzielenie absolutorium.*
- 7. Plenarne obrady i uchwały wniosków :*
 - a) Sekcji szkolnej,*
 - b) skarbowej,*
 - c) oświatowo-organizacyjnej,*
 - d) teatralnej,*
 - e) muzealnej.*
- 8. Wybory:*
 - a) do Zarządu Głównego,*
 - b) do Komisji Rewizyjnej.*
- 9. Wnioski i życzenia.*

CZ. 2001

*Ks. KAROL MAULTZ, m. p.
sekretarz.*

*PIOTR FELIKS, m. p.
prezes.*

*U w a g a : O godzinie 8-ej rano odbędą się w szkole wydziałowej
Macierzy Szkolnej w Cz. Cieszynie posiedzenia Sekcyj: a) szkolnej,
b) skarbowej, c) oświatowo-organizacyjnej, d) teatralnej, e) muzealnej.*

Sprawozdanie Zarządu Głównego Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji

za czas od 1 kwietnia 1936 do 31 marca 1937.

A) Działalność szkolna i pozaszkolna.

Macierz Szkolna w Czechosłowacji ma dwa główne zadania do spełnienia. Pierwsze zadanie to utrzymanie prywatnego szkolnictwa w gminach, w których brak polskiej publicznej szkoły, wzgl. przedszkola. Drugie zadanie, to szerzenie i pogłębianie oświaty pozaszkolnej za pośrednictwem Kół wśród najszerzych warstw społeczeństwa.

Oba te zadania pierwszorzędnego znaczenia dla naszej mniejszości w Czechosłowacji były przedmiotem zabiegów i starań Zarządu Głównego Macierzy Szkolnej w ubiegłym roku. Utrzymać jednak wszystkie szkoły i przedszkola, pootwierane niejednokrotnie z olbrzymimi trudnościami, nie uronić niczego z dotychczasowego dorobku kulturalnego, owszem dorobek ten powiększyć — to Zarząd Główny Macierzy Szkolnej uważał za swój główny cel. Osiągnięcie tego celu związane było ze zdobyciem odpowiednich funduszy, potrzebnych na utrzymanie placówek. Z zadowoleniem musi dziś po roku pracy Zarząd Gł. Macierzy stwierdzić, że mimo kryzysu gospodarczego i związanymi z tym trudnościami finansowymi utrzymał wszystkie szkoły i przedszkola, a nawet może się pochlubić otwarciem nowych przedszkoli w Bukowcu, Stanisławicach, Milikowie i Mostach.

Mimo zabiegów nie udało się Macierzy ani jednej szkoły, ani przedszkola oddać na utrzymanie gminy, kraju, względnie państwa, przeciwnie, Macierz musiała przyjąć na swój etat dwa przedszkola w Suchej Górnej, utrzymywane dotąd przez gminę.

Że Zarządowi Głównemu Macierzy Szkolnej udało się w całości osiągnąć najważniejszy cel swej pracy w roku ubiegłym, to jest utrzymać swoje szkoły i przedszkola, zasługa to w wielkiej mierze naszych Braci Rodaków z Polski. Ich to nadzwyczajnej pomocy, udzielonej nam także w ubiegłym roku, a przede wszystkim pomocy ze strony Światowego Związku Polaków z Warszawy i innych oświatowych i społecznych organizacji polskich mamy do zawdzięczenia, żeśmy ciężki rok szczęśliwie zakończyli.

Zarząd Główny wyraża na tym miejscu Tym wszystkim Dobrodziejom i Opiekunom głęboką wdzięczność i serdeczne podziękowanie. Także z uznaniem podkreślić musimy wielką ofiarność naszego ludu, który jak zawsze dotąd i w tym roku składał chętnie swój grosz na utrzymanie szkolnictwa Macierzy.

Także drugie swe zadanie szerzenie oświaty wśród naszego ludu — starała się Macierz spełnić w miarę swych sił przy pomocy Kół. Mimo że praca w Kołach była utrudniona, że czasem wymagała wprost poświęcenia ze strony członków, wyniki jej na ogół, jak to widzimy na innym miejscu sprawozdania, są pomyślne. Liczba członków wzrosła o 407. Koło w Darkowie zawieszone w swej działalności w roku 1935, uzyskawszy znów pozwolenie na rozwijanie swych agend, zabrało się energicznie do pracy. Istniejące przy Kołach Kółka Samokształceniowe pracowały bardzo intensywnie. One to, skupiając w swym łonie przede wszystkim młodzież, przyczyniły się do ożywienia pracy w Kołach. Liczne zebrania młodzieży w Kółkach, połączone z referatami i występami chóralnymi, musiały wywołać zainteresowanie wśród niej dla oświaty, a tym samym do zagadnień, którymi się właśnie Macierz zajmuje. Należy się pełne uznanie tym Kołom, które powołały do życia Kółka Samokształceniowe i nimi się żywo opiekują. Oby i inne koła, które mają wszelkie ku temu warunki, jak najprędzej poszły w ich ślady.

Szczególłą uwagę zwrócił Zarząd Główny Macierzy Szkolnej w ubiegłym roku na „Teatr kukielkowy“. Mógł to zrobić tylko dzięki powołaniu do życia przy Zarządzie Głównym osobnego referatu oświatowego i zamianowaniu na tym stanowisku wytrawnego znawcy sztuki teatralnej, jakim jest p. dyr. Karol Berger. W krótkim stosunkowo czasie, bo w przeciągu 5 miesięcy, trupa „Teatru kukielkowego“ odegrała 30 przedstawień dla dzieci, wywołując radość i zadowolenie nie tylko wśród działwy, ale i starszych prawdziwy zachwyt dla przedstawień tego rodzaju. Dowód, że takie teatry mają wielkie znaczenie.

Ze sprawozdania Dyrekcji i Kierownictw szkół, burs, jako też przedszkoli, podanych na innym miejscu, wynika, że wszystkie te placówki i w tym roku rozwijały się naogół pomyślnie. Dzięki wyczerpanej i ofiarnej pracy gron nauczycielskich, przyczyniły się one w wysokim stopniu do pogłębienia poczucia narodowego wśród naszej ludności.

Jednym z najważniejszych działów pracy Zarządu Głównego było zrealizowanie uchwał Walnego Zgromadzenia z roku 1935 i załatwienie bieżących spraw.

Najważniejsze uchwały Walnego Zgromadzenia brzmiały:

a) Sekcji szkolnej:

1. Walne Zgromadzenie, przychylając się do życzenia Koła Macierzy Szkolnej w Milikowie, wzywa Zarząd Główny, aby w roku bieżącym przystąpił do otwarcia przedszkola w Milikowie.

2. Walne Zgromadzenie, czyniąc zadość życzeniu Koła Macierzy Szkolnej i polskich towarzystw w Gródku, wzywa Zarząd Główny do otwarcia polskiej szkoły na „Groniu“.

3. Walne Zgromadzenie, przychylając się do życzenia Koła Mac. Szk. w Zawadzie, wzywa Zarząd Główny ponownie, aby przystąpił do otwarcia przedszkola w Zawadzie.

4. Walne Zgromadzenie, uwzględniając prośbę towarzystw polskich w Mostach przy Jabłonkowie, apeluje ponownie do członków Zarządu Głównego, aby w roku bieżącym przystąpiono do otwarcia przedszkola w tamt. gminie.

5. Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Główny, by przyspieszył sprawę otwarcia przedszkola w Karpętnej, która posiada już wolne lokale na umieszczenie tegoż.

6. Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Główny, by wszczął energiczne starania w kierunku oddania na etat kraju, powiatów i gmin swych szkół wydziałowych, na podstawie ustawy o okręgowych szkołach wydziałowych.

7. Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Główny, by ponowił starania celem oddania na etat państwa niektórych szkół ludowych.

8. Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Główny, by wszczął energiczne starania, celem powołania do życia polskich paralelek przy istniejącej czeskiej szkole przemysłowej, górniczej i handlowej.

9. Walne Zgromadzenie, przychyłając się do prośby Koła Mac. Szkolnej i obywateli w Łazach, wzywa Zarząd Główny ponownie, by w roku bieżącym przystąpił do wybudowania sali gimnastycznej przy polskiej szkole wydziałowej w Łazach, o ile na to pozwolą środki finansowe.

10. Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Główny, aby rozpatrzył sprawę założenia przedszkola w Stanisławicach i Dzieńmowicach i by następnie przystąpił do otwarcia przedszkoli w tych miejscowościach, o ile będą korzystne warunki.

11. Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Główny, aby postarał się o pomieszczenie muzeum, znajdującego się w Orłowej, w Cz. Cieszynie, a to ze względu na lepszą sposobność zwiedzania tegoż przez szkoły i starsze społeczeństwo.

b) Sekcji skarbowej:

1. Walne Zgromadzenie apeluje do członków Macierzy, by przystępowali za członków wspierających z wkładką roczną Kč 100.—.

2. Walne Zgromadzenie apeluje do członków Macierzy, by zachęcali swych krewnych i znajomych w Polsce, by się opodatkowali na rzecz Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji przez przystąpienie za członków wspierających, wieczystych i założycieli lub zwyczajnych.

3. Walne Zgromadzenie apeluje do Zarządów Kół Macierzy, aby pamiętały, że Macierz jest powołaną przede wszystkim do podtrzymywania prywatnego szkolnictwa na Śląsku i by z tego względu przeznaczały na ten cel pieniądze, zebrane w Kołach, przysyłając do Zarządu Głównego nie tylko kwoty określone statutem, ale w miarę możliwości wszelkie swoje nadwyżki kasowe.

4. Walne Zgromadzenie apeluje do wszystkich członków i przyjaciół Macierzy, aby w większej jeszcze mierze, jak dotąd, pamiętali przy wszystkich rodzinnych uroczystościach, jak: weselach, chrzcinach, imieninach (zamiast kwiatów), pogrzebach (zamiast

wieńca) o Macierzy, składając dla niej chociażby najdrobniejsze datki.

5. Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Główny, aby polecił wszystkim Kołom prowadzić kwitariusz na wszelkie dochody.

c) Sekcji oświatowo-organizacyjnej:

1. Walne Zgromadzenie, przyjmując z zadowoleniem do wiadomości, że Zarząd Główny urządził w roku przeszłym kurs dla reżyserów, wzywa Zarząd Główny, aby i w tym roku urządził podobny kurs w okresie jesiennym.

2. Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Główny, by zaapelował do wszystkich instytucji i organizacji na Śląsku (Kół Macierzy, Siły, Sokoła, Straży Pożarnych, Kierownictw szkół i przedszkoli itp.), aby oddawały kostiumy teatralne do szatni Macierzy dla użytku publicznego za ewentualnym małym wynagrodzeniem.

3. Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Główny Mac. Szkolnej, aby ujął w swoje ręce sprawy bibliotek w ten sposób, by Koła, które swoje książki przeczytały, mogły otrzymać nowe w miejsce już przeczytanych (drogą wymiany).

4. Walne Zgromadzenie apeluje do wszystkich Kół i członków Macierzy, aby starali się pozyskać jak najwięcej nowych członków. Można to zrobić przez wciągnięcie do Macierzy członków poszczególnych sekcji.

5. Walne Zgromadzenie, przychylając się do wniosku Koła Macierzy w Łazach, daje pod uwagę Zarządowi Głównemu sprawę zaprowadzenia znaczków, któreby skarbnicy Kół mogli dla kontroli nalepiać na legitymacje członkowskie.

6. Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Główny, aby powołał do życia sekcję Kółek amatorskich, do której powinni należeć delegaci ze wszystkich Kół.

7. Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Główny, aby teren działalności Macierzy Szkolnej podzielono na okręgi i ażeby konferencje sekcji oświatowo-organizacyjnej odbywały się częściej i według okręgów.

d) Sekcji Kółek Samokształceniowych:

Sekcja Kółek Samokształceniowych wzywa Zarząd Główny:

1. do założenia biblioteki instruktorskiej dla referentów,
2. do pomnożenia przeźroczy szklanych i filmowych i drukowanych referatów,

3. do zaopatrzenia zaniedbanych okolic w aparaty do przeźroczy filmowych,

4. do uregulowania sposobu wypożyczania przenośnego aparatu filmowego tak, aby nim był obsłużony powiat cieszyński i frysztacki,

5. do umożliwienia Kołom Macierzy zdobywania własnych lokali na zebrania Kółek Samokształceniowych i podobnych zebrań oświatowych.

Szczegółowo przedstawia się załatwienie wniosków następująco:

1. W myśl życzeń Walnego Zgromadzenia otwarto przedszkole w Milikowie, Stanisławicach i Mostach przy Jabł. Do otwarcia przedszkola w Zawadzie i Dzieńmorowicach nie doszło z powodu braku lokalów. W sprawie otwarcia przedszkola w Karpętnej wniesiono podanie, przeciwko któremu ze strony obywateli czeskich wniesiono rekurs. Sprawa ta dotąd nie jest załatwiona. Ponadto utworzono przedszkole w Bukowcu.

2. Do władz szkolnych wniesiono podanie o twarcie prywatnej szkoły w Gródku na „Groniu“. Dotąd podania nie załatwiono.

3. Starano się o przejęcie na etat państwowy szkół wydziałowych w Jabłonkowie, Bystrzycy, Czeskim Cieszynie i Błędowicach Dolnych. Na razie będzie się rzekomo tworzyć szkoły okręgowe tylko z istniejących już szkół publicznych. Zarząd Główny Macierzy starał się ponownie o przejęcie na etat państwa szkoły wydziałowej w Bystrzycy i Błędowicach Dolnych przez wysłanie osobnej delegacji do ministra szkolnictwa Dr. Frankego i prezydenta rządu Dr. Hodży. Uzyskano przyrzeczenie, że szkoły te zostaną przejęte na koszt kraju i powiatu. Dotąd definitywnego załatwienia nie ma.

4. Zarząd Główny wniósł memoriał do Ministerstwa Szkolnictwa na ręce Pana Premiera Dr. Hodży o przejęcie na etat państwa szkół ludowych w Porębie, Wierzniowicach, Polskiej Lutyni i Rychwałdzie. Równocześnie w memoriale tym poruszono sprawę uzyskania przyrzeczonych przez p. ministra Dr. Frankego paralelek przy państwowej szkole handlowej w Orłowej. Na razie podanie to jest bez odpowiedzi.

5. Ze względu na to, że Komitet budowy sali gimnastycznej w Łazach złożył Macierzy na budowę 40.000 Kč, Zarząd Główny przystąpił do budowy sali gimnastycznej przy szkole wydziałowej w Łazach. Wniesiono już prośbę o pozwolenie na przybudowę.

6. W sprawie umieszczenia muzeum w Cz. Cieszynie Zarząd Główny rozpatruje uzyskanie odpowiednich lokali.

7. Wysłano okólnik do wszystkich Kół, aby na Walnych Zebraniach rozwinęli działalność w celu pozyskania jak największej liczby członków wspierających. Równocześnie poinformowano pp. Lustratorów, ażeby przy przemówieniach na Walnych Zebraniach Kół nie zapomnieli o nawoływaniu do zapisywania się na członków wspierających. Z przyjemnością stwierdzić można, że za członków wspierających zapisują się i osoby mniej zamożne. Zarząd Główny apeluje do wszystkich, których na to stać, aby dopomogli Macierzy w jej trudnej a tak wzniosłej pracy.

8. Zarząd Główny Macierzy Szkolnej przypomniał okólnikiem, wysłanym do wszystkich Kół, by przysyłały do Zarządu Głównego nie tylko kwoty określone statutem, ale w miarę możliwości wszelkie swoje nadwyżki. Na wezwanie to wpłynęły do Zarządu Głównego kwoty, ale nie w takiej wysokości, jakby można się było spodziewać. Niektóre Koła w dalszym ciągu, nie respektując

uchwały Walnego Zgromadzenia, trzymają pieniądze u siebie. Spodziewamy się, że w następnym roku nastąpi poprawa.

9. Apel Walnego Zgromadzenia, by członkowie i przyjaciele Macierzy Szk. pamiętali przy wszystkich uroczystościach rodzinnych o Macierzy, składając dla niej chociażby najdrobniejsze datki, nie minął bez echa.

10. Wszystkie Koła prowadzą kwitariusze na wszelkie dochody.

11. Czyniąc zadość uchwałom Walnego Zgromadzenia, Zarząd Główny zorganizował dwudniowy kurs reżyserski w Cz. Cieszylinie, z którego sprawozdanie znajduje się na innym miejscu.

12. Bliższe szczegóły Szatni Macierzy Szk. podane są w osobnym sprawozdaniu.

13. Powołano do życia sekcję biblioteczną, która swą działalność rozwinie w następnym roku. Stworzy się centralną, wspólną bibliotekę dla wszystkich Kół. Poszczególne Koła będą wypożyczały na pewien okres czasu książki, które po przeczytaniu zwróca, wypożyczając znów nowe. W ten sposób wszystkie Koła będą korzystały ze wszystkich książek.

14. W myśl uchwały Walnego Zgromadzenia Zarząd Główny podzielił wszystkie Koła na 10 okręgów, a mianowicie:

I. **Orłowski** z Kołami: w Orłowej, Łazach, Dąbrowie, Porębie, Lutyni Polskiej, Dziećmorowicach, Rychwałdzie i Pietwałdzie.

II. **Bogumiński** z Kołami: w Boguminie, Skrzeczoniu, Zabłociu, Szonychlu, Wierzniowicach, Pudłowie, Gruszowie, Niem. Lutyni. Śl. Ostrawie.

III. **Frysztacki** z Kołami: we Frysztacie, Starym Mieście, Raju, Darkowie, Piotrowicach, Markłowicach, Zawadzie.

IV. **Karwiński** z Kołami: w Karwinie, Stonawie, Łakach n/Ol.

V. **Suski** z Kołami: w Błędowicach, Suchej Górnej, Suchej Średniej, Suchej Dolnej, Szumbarku, Cierlicku Górnym, Cierlicku Dolnym, Żywocicach, Datyniach, Olbrachcicach.

VI. **Czesko-cieszyński** z Kołami: w Cz. Cieszylinie, Mostach, Stanisłowicach, Mistrzowicach, Grodziszczu, Kocobędzu, Żukowie Górnym, Żukowie Dolnym, Ropicy, Sibicy, Trzanowicach.

VII. **Trzyniecki** z Kołami: w Trzyńcu, Lesznej Dolnej, Kojkowicach, Łyżbicach, Oldrzychowicach, Tyrze, Końskiej, Nieborach.

VIII. **Ligocko-kameralny** z Kołami: w Ligołce Kameralnej, Gnojniku, Trzycieżu, Śmiłowicach, Wielopolu, Rzece, Gutach.

IX. **Bystrzycki** z Kołami: w Bystrzycy, Nydku, Gródku, Karpetnej, Koszarzyskach, Wędryni.

X. **Jabłonkowski** z Kołami: w Jabłonkowie, Piosku, Bukowcu, Mostach, Boconowicach, Łomnej Dolnej, Łomnej Górnej, Milikowie, Nawsiu.

Z każdego okręgu wybrano delegata do Sekcji przy Zarządzie Głównym Macierzy Szkolnej, a mianowicie: oświatowej, teatralnej, i muzealnej, których skład podaje się na innym miejscu.

Prezesami Zarządów okręgowych byli:

I. Orłowski: Rudolf Siwek, kier. szkoły w Rychwałdzie.

II. Bogumiński: Józef Ondrzejek z Koła w Pudłowie.

- III. Frysztacki: Józef Kokotek z Łąk.
 IV. Karwiński: Karol Niezgoda.
 V. Suski: Franciszek Toman, dyr. szkoły wydz. w Błędowicach Dolnych.
 VI. Czesko-cieszyński: Jarosław Waleczko, redaktor „Dziennika Polskiego“.
 VII. Trzyniecki: Józef Knobloch z Trzyńca.
 VIII. Ligocko-Kameralny: ks. Jerzy Cymorek, wikary w Ligotce Kameralnej.
 IX. Bystrzycki: Gustaw Przeczek, naucz. szkoły wydziałowej w Bystrzycy.
 X. Jabłonkowski: Rudolf Paszek, dyr. szkoły wydz. w Jabłonkowie.

Poza sprawami, wyraźnie przekazanymi przez Walne Zgromadzenie, Zarząd Główny załatwił szereg innych spraw, których ze względu na szczupłość miejsca niepodobna wyliczyć. Najważniejsze były:

1. Krajowy Bal Macierzy w Cz. Cieszylinie,
2. Dzień Macierzy Szkolnej i
3. Akademia ku czci drugiej rocznicy śp. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

1. **Krajowy Bal Macierzy Szkolnej** urządzony dnia 7 stycznia 1935 przyniósł zysku 4.758'20 Kč. Krajowy Bal Macierzy, który tradycyjnie urządza się z roku na rok w Domu Reprezentacyjnym w Cz. Cieszylinie, cieszy się wielkim powodzeniem. Bal skupił nie tylko wielkie rzesze gości z naszego Śląska, ale również z drugiej strony Olzy. Dobrze zorganizowany przez specjalnie stworzony w tym celu Komitet, osiągnął w zupełności swój cel, za co Zarząd Główny składa Komitetowi serdeczne podziękowanie.

2. **Dzień Macierzy** przyjął się już powszechnie na Śląsku. Do wyjątków należą Koła, które nie organizują tej potrzebnej z różnych względów imprezy. Koła uczciły ten dzień przez urządzenia akademii, przedstawień lub odczytów. W referatach informowano zebranych o celach i zadaniach tak ważnej dla nas Instytucji, jaką jest Macierz Szkolna. Pożądanym byłoby, by Dzień Macierzy był urządzany w jednym dniu przez wszystkie Koła, by „Dzień Macierzy“ stał się prawdziwym świętem naszej ludności.

3. Zarząd Główny M. Szk. wysłał do Kół okólnik w sprawie uczczenia drugiej rocznicy śmierci Józefa Piłsudskiego, załączając równocześnie materiały do wypełnienia programu. Z przyjemnością można zaznaczyć, że w każdej gminie odbyła się z tego tytułu uroczystość żałobna.

4. Zarząd Główny w ciągu roku przeszłego kontrolował pracę swych szkół i przedszkoli i stwierdził niejednokrotnie, że Grona nauczycielskie spełniały swoje obowiązki sumiennie w szkole i poza szkołą, wytěżając swe siły w tym kierunku niejednokrotnie z całym zaparciem i poświęceniem. Z tego względu też poczuwa się Zarząd Główny do miłego obowiązku wyrażenia im serdecznego podziękowania i pełnego uznania. Osobne podziękowanie należy się

pp. Profesorom gimnazjum orłowskiego, którzy dojeżdżali do Śl. Ostrowy, aby tam udzielać nauki w polskich paralelkach przy Państwowym Seminarium nauczycielskim.

Wielkie usługi oddawali Macierzy Szkolnej w roku przeszłym nasi Panowie Posłowie: do Zgromadzenia Narodowego p. Poseł Dr. Leon Wolf i do Zastępstwa Krajowego p. Poseł Karol Junga, interweniując niejednokrotnie u władz szkolnych w różnych sprawach. Za chętną ich pomoc i zajmowanie się sprawami Macierzy, wyraża im Zarząd Główny Macierzy Szkolnej słowa głębokiej wdzięczności i szczerego podziękowania.

Specjalne podziękowanie należy się miejscowym czasopismom za bezpłatne umieszczanie różnych komunikatów, dotyczących Macierzy i jej imprez. Zarząd Główny poczuwa się do miłego obowiązku wyrażenia P. T. Redakcjom: Dziennika Polskiego, Ewangelika, Naszego Ludu, Robotnika Śląskiego i W Obronie Prawdy, słów serdecznego i szczerego podziękowania.

Skład Zarządu Głównego Macierzy Szkolnej w roku 1936.

Prezes: Piotr Feliks, dyrektor pol. gimnazjum real. w Orłowej, I Wiceprezes: Dr. Wacław Olszak, lekarz w Karwinie, II Wiceprezes: Dr. Jan Buzek, lekarz w Dąbrowie, sekretarz: ks. Rudolf Płoszek, proboszcz w Gnojniku, po jego rezygnacji Ks. Karol Maultz, katecheta w Jabłonkowie, kooptowany przez Zarząd Główny Mac. Szk., zastępca sekretarza: Gabriel Ogrocki, sekretarz Wzajemnej Pomocy we Frysztacie, skarbnik: Jan Ofiok, dyrektor T. O. i Z. w Czeskim Cieszynie, zastępca skarbnika: Józef Jonszta, inspektor Związku Kas Reiffeisena w Cz. Cieszynie, członkowie: ks. konsenior Józef Berger z Cz. Cieszyna, Rudolf Budnik, dyrektor szkoły wydz. w Bystrzycy, Jan Ciemła, burmistrz w Wędryni, Karol Dziadura, nadsztygar w Suchej Średniej, Teodor Guziur, kierownik szkoły w Karwinie, Inż. Jan Heczko, sekretarz Tow. Rolniczego w Czes. Cieszynie, Rudolf Pastuszek, kolejarz w Niem. Lutyni, Adam Kubala, dyrektor szk. wydz. w Trzyńcu, Ks. Superintendent Oskar Michejda z Trzyńca, Dr. Leon Wolf, adwokat we Frysztacie i poseł do parlamentu, Władysław Wójcik, inspektor szkolny w Orłowej.

Oprócz wymienionych w posiedzeniach Zarządu Głównego brali udział przewodniczący Sekcyj: oświatowej — Karol Polak, kierownik szkoły w Porębie, teatralnej — Karol Berger, referent oświatowy przy Zarządzie Głównym, muzealnej — Karol Piegza, nauczyciel szkoły wydziałowej w Łazach, gospodarczej — dyrektor Leon Cichy, Leon Szmeja, jako kierownik biura Macierzy Szkolnej i Józef Manderla, który po odwołaniu p. Leona Szmei na posadę nauczycielską do Polski, objął obowiązki kierownika biura Mac. Szk. (od 1. XI. 1936).

Skład członków prezydium:

Niezależnie od zebrań całego Zarządu Głównego odbywały się zebrania członków prezydium, które następnie swe uchwały i wnioski

oddawało do aprobaty Zarządowi Głównemu. W skład Prezydium wchodził: Dyr. Piotr Feliks, ks. Rudolf Płoszek, po jego ustąpieniu Ks. Karol Maultz, Dr. Wacław Olszak, Dr. Jan Buzek, Dyr. Jan Ofiok, Gabriel Ogrocki, Insp. Józef Jonszta, Insp. Wład. Wójcik. Prezydium odbyło w roku sprawozdawczym 44 posiedzeń.

Sekcje Macierzy Szkolnej.

Przy Zarządzie Głównym istniały i pracowały następujące Sekcje: a) szkolna, b) gospodarcza, c) teatralna, d) oświatowo-organizacyjna, e) muzealna, f) stypendialna, g) Parku Sikory.

a) **Sekcja szkolna** zajmowała się sprawami szkolnymi, a więc sprawą tworzenia nowych przedszkoli, angażowaniem nowych sił i t. p. Skład sekcji był następujący: Dyr. Piotr Feliks, jako przewodniczący, jako członkowie: Karol Berger, referent oświatowy przy Zarządzie Głównym, Ks. Konsenior Józef Berger z Czeskiego Cieszyna, Rudolf Budnik, dyr. szk. wydz. w Bystrzycy, Teodor Guziur, kier. szkoły w Karwinie, Jan Chromik, emer. dyr. szkoły wydz. we Frysztacie, Anna Janotówna, instruktorka przedszkoli, Jan Jeleń, dyr. szk. wydz. w Niemieckiej Lutyni, Ks. Superintendent Oskar Michejda z Trzyńca, Leon Molenda, dyr. szk. wydz. w Suchej Górnej, Rudolf Paszek, dyr. szkoły wydział. w Jabłonkowie, Ks. Rudolf Płoszek, proboszcz w Gnojniku, Ks. Karol Maultz, katecheta w Jabłonkowie, Paweł Rakus, insp. szkolny powiatowy w Karwinie, Karol Siwek, kier. szkoły w Mar. Górach, Leon Szmeja, kier. biura Mac. Szkolnej, Franciszek Toman, dyr. szkoły wydział. w Błędowicach Dolnych, Władysław Wójcik, inspektor powiatowy w Orłowej.

b) **Sekcja gospodarcza**, miała na celu uchylać przeprowadzenia wszelkich adaptacyj i napraw budynków Macierzy. W skład sekcji wchodził: pp. Dyr. Piotr Feliks, Dyr. Leon Cichy, jako gospodarz Macierzy, Dyr. Karol Berger, Paweł Rakus, insp. szkolny pow., Inż. Franciszek Kwaśnicki.

c) **Sekcja teatralna**. Do sekcji wchodził: przewodniczący Karol Berger, referent oświatowy przy Zarządzie Głównym, jako członkowie: pp. Stanisław Motyka, prof. gimn. w Orłowej, Gustaw Przeczek, naucz. szkoły wydz. w Bystrzycy, Paweł Zabysztan, Robert Chlebik, Gustaw Brzezina, Karol Chwastek, Henryk Gattnar, Adolf Jaworek, Józef Manderla i Antoni Szmeja. Sprawozdanie z tej sekcji podaje się na innym miejscu.

d) **Sekcja oświatowo-organizacyjna**. W skład sekcji wchodził: pp. Polak Karol, jako przewodniczący, członkowie: Jan Farnik, ks. konsenior Józef Berger, prof. Emanuel Guziur, kier. Wilhelm Mandrysz, ks. Gustaw Ożana, Karol Marosz, Edward Potysz, Józef Rajski, Józef Zajac, Alojzy Zawadzki. Sekcja ta opiekowała się także Kółkami Samokształceniowymi, których działalność podaje się na innym miejscu.

e) **Sekcja muzealna**. W skład sekcji wchodził: Karol Piegza, naucz. szk. wydz. w Łazach, jako przewodniczący, jako członko-

wie: pp. prof. Gustaw Fierla (kustosz muzeum), Leonard Bonczek, ks. Jerzy Cymorek, Henryk Doffek, Józef Matusik, Teofil Potysz, Augustyn Nohel, Teofil Stolarz, prof. Engelbert Wadowski. Sekcja zajmowała się przede wszystkim zbieraniem rzeczy pamiątkowych dla muzeum Macierzy, umieszczonego na razie w Orłowej.

f) **Sekcja stypendialna** zajmowała się sprawą rozpatrywania podań ubogiej młodzieży szkolnej i śpieszenia jej z pomocą.

g) Parku Sikory: Skład sekcji i jej sprawozdanie podano na innym miejscu.

Komisja Rewizyjna: Pracę Zarządu i Sekcyj kontrolowała Komisja Rewizyjna, którą tworzyli: Karol Buzek, insp. Zw. Straży Pożarnych w Końskiej, jako przewodniczący, inż. Józef Machnik, kier. filii T. O. Z. w Orłowej, jako sekretarz, Jan Janas, kier. filii T. O. Z. we Frysztacie, Pawliczek Franciszek, dyr. Banku Roln.-Robotn. we Frysztacie, Jarosław Waleczko, redaktor „Dziennika Polskiego“ w Cz. Cieszynie, Semoł Wiktor, właściciel Drukarni Ludowej we Frysztacie, jako członkowie.

Komisja rewizyjna odbyła w roku sprawozdawczym 4 posiedzenia plenarne, przy czym zbadała skarbowość i księgowość Macierzy. Sprawozdanie znajduje się na innym miejscu.

Zespół lustratorów. Pracę Kół kontrolowali osobni lustratorowie, którzy też jako reprezentanci Zarządu Głównego Macierzy Szkolnej w myśl jego instrukcyj wygłaszali na Walnych Zgromadzeniach Kół referaty, kontrolowali kasowość i udzielali rad oraz wskazówek Zarządom. Nazwiska ich podano przy Kołach. Na tym miejscu Zarząd Główny Macierzy Szkolnej wyraża Panom Lustratorom serdeczne podziękowanie za Ich bezinteresowną pracę, wykonywaną dla dobra całej naszej Organizacji.

W biurze Macierzy Szkolnej, które mieści się w Domu Reprezentacyjnym w Cz. Cieszynie, pracowali: Leon Szmaja, jako kierownik biura do 31 października 1936. Od 1 listopada 1936 obowiązki kierownika biura przejął Józef Manderla, z powodu odwołania p. Leona Szmaji do Polski. Jako referent oświatowy pracował (od 1 października 1936) dyr. Karol Berger, jako buchalter Józef Wałach, jako jego pomocnik Władysław Halama, jako stenotypistki: Janina Serafinówna i Hermina Ożanówna.

Zarząd Główny Macierzy Szkolnej, stwierdzając, że wszyscy urzędnicy pracowali sumiennie, wyraża im na tym miejscu słowa pełnego uznania i podziękowania.

W roku sprawozdawczym załatwiono w biurze 6.060 liczb protokołu podawczego.

B) Sprawozdanie ze skarbowości Macierzy Szkolnej.

Gospodarka Macierzy Szkolnej w roku sprawozdawczym za okres od 1 kwietnia 1936 do 31 marca 1937 prowadzona była ściśle według nakreślonego z góry preliminarza budżetowego.

Ogólny kryzys gospodarczy i bezrobocie, które dotknęło w pierwszym rządzie polskich górników i robotników, członków Macie-

rzy, spowodowały, że dochody Kół i Zarządu Głównego Macierzy w roku sprawozdawczym nie osiągnęły preliminowanej wysokości. Wprawdzie z początkiem 1937 roku w niektórych ośrodkach przemysłowych nastąpiła pod tym względem częściowa poprawa, jednak cyfrowo nie wpłynęła ona jeszcze na dochody Macierzy, gdyż robotnik w czasie bezrobocia niejednokrotnie zadłużył się i obecnie w pierwszym rzędzie musi starać się o spłatę długu, a tym samym nie może łożyć na cele społeczne. Nie mniej jednak ludność nasza, zdając sobie sprawę z położenia finansowego Macierzy oraz jej powołania, chętnie śpieszyła jej z pomocą, składając swój grosz na cele kulturalno-oświatowe, a to pomimo należenia jeszcze do innych organizacji polskich, na rzecz których miała również poważne świadczenia.

Całe Społeczeństwo Polskie poza granicami Śląska, jak zawsze dotąd, śpieszyło Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji z wydatną pomocą.

Specjalne podziękowanie należy się Zarządowi Głównemu Macierzy Szkolnej w Cieszynie za opiekę i pośrednictwo przy odbieraniu datków od Braci Rodaków w Polsce.

Serdeczne podziękowanie i wdzięczność należy się Towarzystwu Szkoły Ludowej w Krakowie za bezinteresowne oddanie swych budynków w Orłowej i na Morawach na pomieszczenie gimnazjum realnego i szkół ludowych Macierzy.

W roku sprawozdawczym za okres od 1 kwietnia 1936 do 31 marca 1937 wpłynęły do Macierzy Szkolnej następujące dochody:

1. Tytułem subwencji rządowej:

a) Min. Opieki Społ. w Pradze na dom Macierzy Szkolnej	Kč 16.050'—	
b) Min. Rolnictwa na Szkołę Gosp. Wiejskiego w Końskiej	Kč 29.500'—	
c) Urzędu Kraj. w Bernie na szkoły w formie płatnych urlopów dla nauczycieli	Kč 174.457'10	
d) Urzędu Kraj. w Bernie na przedszkola	Kč 700'—	
e) Urz. Pow. w Cz. Cieszynie	Kč 700'—	Kč 221.407'10

2. Tytułem subwencji Towarzystwa Opieki Kult.	Kč 1.866.191'50
3. Różne inne subwencje	Kč 10.520'—
4. Tytułem darów, składek w kraju i poza krajem	Kč 114.283'80
5. Tytułem opłat i innych dochodów w szkołach	Kč 519.434'35
6. Tytułem opłat i innych dochodów w bursach	Kč 344.517'75
7. Tytułem dochodów w Kołach Macierzy Szkol.:	

a) wkładek członk. i darów	Kč 158.089'50	
b) dochodów z imprez Kół	Kč 250.530'95	Kč 408.620'45

8. Tytułem zwrotów wydatków administracyjn.	Kč 4.322'90
9. Tytułem dochodów Księgarni Macierzy Szkol.	Kč 276.743'75
10. Tytułem odpisu z udziału Księgarni M. Szk. na zapłacenie podatku zarobkowego	Kč 66.195'50

11. Tytułem dochodów Komisji stypendialnej . . .	Kč	112.785'—
12. Tytułem dochodów z imprez Zarz. Gł. M. Szk.	Kč	38.392'30
13. Tytułem dochodów z Parku A. Sikory . . .	Kč	12.418'80
14. Tytułem dochodów z sali gimnastycznej . . .	Kč	1.860'—
15. Tytułem dochodów z szatni Macierzy Szkolnej	Kč	5.336'50
16. Tytułem należytości statut. Kół Macierzy Szk.	Kč	68.716'45
17. Tytułem czynszów z domów Macierzy Szkol.	Kč	272.216'10
18. Tytułem zwrotu stypendiów	Kč	15.860'—
19. Tytułem wpłat przejściowych	Kč	11.057'60
20. Tytułem dochodów funduszków stypendialnych	Kč	3.488'65
21. Tytułem ściągnień z plac sił pozaszkolnych .	Kč	3.021.90

Razem dochody Macierzy Szkolnej w czasie od
1 kwietnia 1936 do 31 marca 1937 wynosiły Kč 4,377.390'40

Wydatki Macierzy Szk. przedstawiały się w czasie od 1 kwietnia 1936 r. do 31 marca 1937 r. następująco:

1. Utrzymanie szkół Macierzy Szkolnej . . .	Kč	3,047.480'55
2. Utrzymanie burs Macierzy Szkolnej . . .	Kč	359.651'75
3. Wydatki Kół Macierzy Szkol. przy imprezach	Kč	173.444'90
4. Administracja:		
a) Płace urzęd. biura Z. Gł.	Kč	56.494'05
b) Utrzymanie biura Zarz. Gł.	Kč	39.885'95
c) Administracja, spłata drobn. długów i zakupno nowych ruchomości Kół Mac. Szkol.	Kč	77.551'85
d) Asekuracja budynk. M. Szk.	Kč	10.113'50
e) Utrzymanie realn. M. Szk.	Kč	32.226'05
5. Rozchody Księgarni Macierzy Szkolnej . . .	Kč	278.849'40
6. Wydatki Komisji Stypendialnej	Kč	112.785'—
7. Wydatki przy imprezach Zarządu Głównego	Kč	20.581'20
8. Oświata pozaszkolna	Kč	53.692'15
9. Podatki	Kč	100.071'60
10. Wydatki Towarzystwa Parku A. Sikory . . .	Kč	9.582'85
11. Wydatki sali gimnastycznej	Kč	1.630'—
12. Wydatki Szatni Macierzy Szkolnej	Kč	7.508'30
13. Należytość statutowa Kół Macierzy Szkolnej (wpłaty Kół do Zarządu Głównego) . . .	Kč	68.716'45
14. Sumy przechodnie	Kč	11.057'60

Razem rozchody Macierzy Szkolnej w czasie od
1 kwietnia 1936 do 31 marca 1937 wynosiły Kč 4,461.323'15

Obszerne sprawozdanie rachunkowe.

W porównaniu z ubiegłym rokiem sytuacja gospodarcza Macierzy w roku sprawozdawczym stanowczo się poprawiła. Macierz, nie obarczona uciążliwymi długami, była w stanie rozwijać swą działalność w ramach nakreślonego preliminarza budżetowego, który przekroczony został tylko o Kč 83.932'75, a to wyłącznie prawie z tego powodu, że wpływy z tytułu preliniowanych subwencji rządowych, samorządowych oraz wkładek z kraju i poza

krajem zawiodły i nie osiągnęły preliminowanej wysokości. Przekroczenie budżetowe procentowo wynosi niespełna 2% i jest należyte uzasadnione. Jest to bardzo pocieszający objaw, że Macierz potrafiła raz nareszcie dostosować swe stałe wydatki do preliminowanych, a nieregularnych dochodów, bez konieczności uciekania się do zaciągania większych długów na pokrycie niedoboru.

Subwencje rządowe równały się prawie zeszłorocznym, a więc były o ca Kč 200.000'—mniejsze od poprzednich lat. Wprawdzie są widoki na upaństwowienie gimnazjum realnego Macierzy Szk. w Orłowej oraz szkół wydziałowych Macierzy w Bystrzycy i Będowicach Dolnych, które mają zostać okręgowymi, jednak sprawa nie postąpiła dostatecznie naprzód, aby móc zdać obszerniejsze sprawozdanie z tej czynności. Zarząd Główny Macierzy żywi nadzieję, że w przyszłym roku sprawozdawczym transakcja ta dojdzie przynajmniej w części do skutku, a Macierz odciążona wydatkami na te instytucje, będzie mogła skierować wydatniej swą działalność na tory tworzenia nowych przedszkoli i lepiej dbać o oświatę pozaszkolną. Z wielką nieregularnością lub wcale nie wpływają subwencje samorządowe miast i gmin, które wprawdzie preliminowane w budżetach odnośnych instytucji, nie bywają asygnowane. Zarząd Główny Macierzy apeluje do wydziałów samorządowych, ażeby w przyszłości zrozumiały należycie jej ciężkie położenie finansowe i pośpieszyły jej w tej formie z wydatniejszą pomocą.

Natomiast dużo zrozumienia dla swego położenia znalazła Macierz w Światowym Związku Polaków z Zagranicy i dzięki jego pomocy mogła zamknąć rok sprawozdawczy bez większego niedoboru.

Koszty utrzymania szkół i zakładów Macierzy zmniejszyły się w porównaniu z ubiegłym rokiem o kilkanaście tysięcy, chociaż w ciągu roku sprawozdawczego Macierz zmuszona była przejąć na swój etat kilka przedszkoli gminnych, jak również utworzyć kilka nowych na zagrożonych odcinkach. W tym dziale kierowano się daleko idącą oszczędnością przez ograniczanie się do najkonieczniejszych wydatków, która to oszczędność jednak nie wpłynęła ujemnie na poziom naukowy danego zakładu. Bursy starała się Macierz Szkolna stworzyć samowystarczalne, czego mniej więcej dopięła bez uszczerbku na wikcie i pomieszczeniu, jednak kosztem ograniczenia zniżek dla biedniejszych wychowanków.

Zwiększyła się również rentowność przedsiębiorstw Macierzy, aż na księgarnię w Czeskim Cieszynie, której władze podatkowe wymierzyły dotkliwy podatek zarobkowy za ubiegłe lata, a który w całości zapłacono, przez co zmniejszył się udział Macierzy Szk. w tym przedsiębiorstwie.

Wydatek na oświatę pozaszkolną cośkolwiek powiększył się, ze względu na konieczność dotowania różnych sekcji Macierzy, jak Związku Chórów, Kółek Samokształcenia, Kursów fachowych,

szatni, muzeów itd. W przyszłości jednak trzeba będzie liczyć się z jeszcze większym wydatkiem na ten cel.

Długi hipoteczne Macierzy z końcem roku obrotowego wynosiły Kč 3,361.073'50. Są to przeważnie zobowiązania długoterminowe o korzystnym oprocentowaniu i nie zagrażające stanowi posiadania Macierzy. Nie mniej jednak Macierz czyni starania, by i tych długów się pozbyć. Nieruchomości i ruchomości Macierzy Szkolnej z końcem roku sprawozdawczego oceniono na Kč 9,402.091'95, a stosunek zadłużenia w porównaniu z poprzednim rokiem nie uległ prawie żadnej zmianie i dochodzi ciągle jeszcze do 40% jego rzeczywistej wartości.

Suma zapłaconych podatków wynosi Kč 100.071'60, jako też zaległość do wyrównania Kč 78.533'90. Są to bardzo poważne kwoty, na które składają się przeważnie podatek czynszowy, rentowy, ekwiwalentowy oraz należitości gminne, a które wydatnie obciążają budżet Macierzy. W roku sprawozdawczym Macierz wniosła do kompetentnych władz podatkowych podanie o trwałe zwolnienie budynków szkolnych oraz burs od podatku czynszowego, a tym samym należitości ekwiwalentowej. Podania te po dziś dzień nie zostały załatwione, jednak jest możliwość zwolnienia od tych świadczeń i należy się spodziewać, że władze podatkowe nie będą czyniły Macierzy w tym kierunku trudności i podania pomyślnie i w najkrótszym czasie załatwią.

Na ogół gospodarka Macierzy szła normalnym trybem. Wszelkie zobowiązania, a przede wszystkim płace nauczycielstwa oraz służby Macierz wypłacała terminowo, bez najmniejszego opóźnienia, jak również w miarę dochodów płaciła inne należitości. Z braku stałych dochodów Macierz nie może uniknąć zaległości, wykazywanych z końcem każdego roku, tym bardziej, że nawet instytucje rządowe i samorządowe zalegają w niejednym wypadku z czynszami, nie mówiąc już o zaległych subwencjach.

Macierz Szkolna doznawała w roku sprawozdawczym życzliwego poparcia ze strony Towarzystwa Oszczędności i Zaliczek w Czeskim Cieszynie. Za tą życzliwość, stale okazywaną naszej instytucji, Zarząd Główny Macierzy Szk. składa Dyrekcji i Radzie Nadzorczej serdeczne podziękowanie.

Szkolnictwo Macierzy Szkolnej w roku 1936 obejmowało:

- 1 gimnazjum realne im. Juliusza Słowackiego w Orłowej,
- 7 szkół wydziałowych,
- 59 przedszkoli,
- 2 szkoły zawodowe żeńskie i
- 5 burs.

Oprócz tego subwencjonowała Macierz 3 kursy kroju i szycia i 7 uzupełniających szkół przemysłowych.

Nadzór pedagogiczny nad zakładami Macierzy Szkolnej spełniały władze szkolne rządowe, a mianowicie: z ramienia Rady Szkolnej Powiatowej cieszyńskiej, frysztańskiej i frydeckiej, jak również Wydziału Szkolnego w Mor. Ostrawie p. insp. Paweł Rakus i z ramienia Rady Szkolnej Powiatowej cieszyńskiej p. insp. Władysław Wójcik, z ramienia Macierzy Szkolnej nad szkołą gospodyń wiejskich w Końskiej p. kierownik szkoły gosp. w Suchej Górnej Karol Cieńciała, a nad przedszkolami p. Anna Janotówna, instruktorka przedszkoli.

Dzięki troskliwej opiece całego naszego społeczeństwa, polskich organizacji i skutecznym zabiegom miejscowych czynników, dziatwa doznała wszechstronnej pomocy materialnej. W związku z tym poczuwa się Zarząd Gł. Macierzy Szk. do bardzo miłego obowiązku złożenia w imieniu własnym, kierownictw zakładów Macierzy i dziatwy szkolnej jak najserdeczniejszego podziękowania i pełnego uznania wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom: Zarządowi Głównemu Śląskiej Krajowej Rodziny Opiekuńczej, jak również powiatowym i lokalnym Wydziałom Rodzin Opiekuńczych, Zarządom Kół Macierzy, Naczelnemu Zarządowi i Kołom Polskiego Związku Szkolnego na Morawach, Wydziałom Gminnym, Centralnemu Stowarzyszeniu Spożywcze-mu, poszczególnym Kołom Pań i wszelkim innym Stowarzy-szeniom i Komitetom za ich ofiarność przy zaopatrywaniu dziatwy szkolnej w książki i przybory, za subwencje na utrzy-manie szkół i przedszkoli, za obdarowywanie dzieci przy róż-nych okazjach, jak Mikołaju, Gwiazdce, festynie i t. p.

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna, badając na 4 posiedzeniach działalność gospodarczo-administracyjną Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji, stwierdziła, iż księgowość jest wzorowo prowadzoną, księgi są zgodne a wszelkie pozycje pokryte załącznikami, i że w stosunku do roku ubiegłego nastąpiły dalsze oszczędności. Administracja Kół też wykazuje znaczniejszą poprawę, lecz Komisja Rewizyjna jest zmuszoną ponowić pod ich adresem zeszłoroczny apel, aby sprawozdania i zestawienia kwartalne wysyłały na czas, i by nie ustawały w werbowaniu członków i rozszerzaniu akcji składkowej i imprezowej.

Komisja Rewizyjna stwierdza też, iż Zarząd Główny Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji w roku sprawozdawczym pracował bardzo intensywnie i należycie wywiązał się z przyjętego obo-wiązku i stawia wniosek o udzielenie absolutorium za okres spra-wozdawczy, to jest od 1. VI. 1936 do 31. III. 1937.

Inż. Machnik Józef, m. p.,
sekretarz.

Buzek Karol, m. p.,
przewodniczący.

Janas Jan, m. p.

Sembol Wiktor, m. p.

Pawliczek Franciszek, m. p.

Waleczko Jarosław, m. p.

Statystyka szkolnictwa Macierzy

Liczba bieżąca	Miejscowość	Rok założenia zakładu										Uroczystości i urzędzenia szkolne										Biblioteka uczniów				Ile książek przeczytano w ubiegłym roku szkolnym				Biblioteka liczy				Liczba inwentarza środków naukowych			
		Rok założenia zakładu										przedstawień i porank. wystaw prac szkolnych odczytów wycieczek w góry festynów szkolnych innych										Biblioteka uczniów				Ile książek przeczytano w ubiegłym roku szkolnym				Biblioteka liczy podręczników szkolnych				Liczba inwentarza środków naukowych			
Szkoła Średnia gimnazjum realne im. Jul. Słowackiego																																					
1	Orłowa	1909	13	585	573	19	4	10	16	1	—	—	2596	6681	3323	6055																					
Szkoły wydziałowe:																																					
1	Błędowice Dolne	1927	5	169	173	8	1	4	2	1	1	3	164	1890	1324	420																					
2	Bystrzyca n/O	1923	6	203	243	8	2	6	1	1	1	2	404	1123	2022	1151																					
3	Czeski Cieszyń	1924	6	214	221	9	2	7	1	8	1	—	209	2895	1087	821																					
4	Frysztat (IV kl.)	1924	1	20	17	1	1	5	4	1	1	—	—	—	—	—																					
5	Jabłonków	1926	4	160	172	6	2	3	—	1	—	—	490	2635	1204	1215																					
6	Niem. Lutynia	1914	4	141	157	5	4	2	2	1	1	—	163	1146	856	1065																					
7	Mor. Ostrawa	1908	3	78	95	4	2	4	1	4	1	—	613	543	773	3014																					
Razem			29	985	1078	41	14	31	22	7	5	5	2043	10232	7266	7686																					
Szkoły ludowe:																																					
1	Bogumin Nowy	1906	2	59	63	2	1	7	5	1	1	3	146	82	164	287																					
2	Czeski Cieszyń	1925	3	77	97	3	3	7	1	—	1	—	92	1725	267	—																					
3	D. Łomna-Kamienicy	1934	1	23	26	1	3	7	—	—	1	—	42	231	77	143																					
4	Dzieńmorowice	1931	1	27	27	1	2	6	1	1	—	—	87	270	110	126																					
5	Marjańskie Góry	1909	1	18	27	1	2	2	—	—	1	—	55	435	152	417																					
6	Mor. Ostrawa	1902	1	19	25	1	1	4	1	4	1	—	—	—	—	—																					
7	Polska Lutynia	1924	3	60	73	3	2	6	1	4	1	—	219	420	263	378																					
8	Poreba	1926	1	17	33	1	3	2	1	3	1	1	66	210	149	212																					
9	Rychwałd	1924	2	43	58	3	2	4	6	1	1	2	204	865	300	336																					
10	Witkowice	1909	1	11	12	1	2	4	—	—	—	1	73	135	70	147																					
11	Wierzniovice	1925	2	45	45	2	2	4	—	—	—	1	45	290	172	243																					
Razem			18	399	486	19	23	53	5	24	7	9	1029	4663	1724	2289																					
Przedszkola:																																					
1	Błędowice Dol. I	1927	1	30	39	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	60																					
2	Błędowice Dol. II	1929	1	26	34	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	26																					
3	Bukowiec	1936	1	30	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—																					
4	Bystrzyca I	1925	1	31	38	1	—	1	—	1	1	—	—	—	9	116																					
5	Bystrzyca II	1925	1	30	40	1	—	1	—	1	1	—	—	—	9	116																					
6	Cierlicko Dolne	1931	1	24	24	1	—	1	—	—	—	—	—	—	9	—																					
7	Cierlicko Górne	1928	1	26	26	1	—	1	—	—	—	—	—	—	12	—																					
8	Darków II	1931	1	18	17	1	—	1	—	1	1	1	—	—	10	29																					
9	Datynie Dolne	1928	1	18	24	1	—	2	—	—	1	1	—	—	12	60																					
10	Dąbrowa	1928	1	18	28	1	—	1	—	—	1	3	—	—	—	160																					
11	Frysztat—Miasto	1918	1	47	52	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	136																					
12	Frysztat—Granice	1930	1	20	22	1	—	2	—	—	1	1	—	—	8	68																					
13	Grodziszcz	1930	1	15	26	1	—	1	—	—	—	—	—	—	7	99																					
14	Gródek	1931	1	54	54	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	60																					
15	Gruszów	1935	1	18	20	1	—	1	—	—	1	1	—	—	8	23																					
Do przeniesienia			15	405	444	15	—	17	—	5	14	7	—	—	84	953																					

Statystyka szkolnictwa Macierzy

Liczba bieżąca	Miejscowość	Przedszkola:										Uroczystości i urządzenia szkolne					Biblioteka uczniów liczy	Ile książek przeczytano w ubiegłym roku szkolnym	Biblioteka liczy podręczników szkolnych	Liczba inwentarza środków naukowych
		Rok założenia zakładu	Ilość klas i paralelek	Ilość uczniów w bieżącym roku szkolnym	Ilość uczniów w ubiegłym roku szkolnym	Ilość stałych sił nauczyciel.	Ilość sił naucz. dochodz.	przedstawicieli i porank.	wystaw prac szkolnych	odczytów	wycieczek w góry	festynów szkolnych	innych							
	Z przeniesienia		15	405	444	15	—	17	—	5	14	7				84	942			
16	Guty	1935	1	34	30	1	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	51			
17	Jablonków	1928	1	42	48	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	33	49			
18	Końska I.	1927	1	30	45	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	12	16			
19	Końska II. (Kanada)	1930	1	22	36	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
20	Karwina N. Jork	1935	1	26	27	1	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—			
21	Leszna Dolna	1928	1	25	44	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	21			
22	Ligota Alodialna	1930	1	20	20	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—			
23	Ligota Kameralna	1929	1	34	32	1	—	2	1	—	1	1	—	—	—	7	358			
24	Lutynia Niemiecka	1930	1	25	36	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	4	16			
25	Lutynia Polska	1929	1	24	31	1	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	124			
26	Łazy-Koksownia II.	1928	1	19	20	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	37	57			
27	Łąki	1926	1	31	53	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	9	26			
28	Żyźbice	1927	1	26	34	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—			
29	Marklowice Dolne	1929	1	24	33	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	6	—			
30	Mosty p. Ciesz.	1930	1	19	24	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	55			
31	Mosty p. Jablonk.	1936	1	29	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
32	Nawsie II.	1931	1	21	33	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	52			
33	Niebory	1928	1	27	32	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	8	40			
34	Nowy Bogumin	1909	1	17	23	1	—	7	6	—	—	1	—	—	—	—	154			
35	Olbrachcice	1929	1	33	39	1	—	2	—	3	1	—	—	—	—	5	90			
36	Orłowa-Kopaniny I.	1926	1	20	23	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	9	132			
37	Orłowa-Zimny Dół	1924	1	16	16	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	7	40			
38	Pioszczyna	1931	1	23	29	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	16	37			
39	Piotrowice	1925	1	30	33	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	12	52			
40	Poręba	1928	1	10	24	1	—	2	1	3	—	1	—	—	—	—	73			
41	Raj	1936	1	31	33	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	5	20			
42	Ropica	1928	1	26	38	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	12			
43	Rychwałd	1926	1	16	22	1	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	55			
44	Swibica	1919	1	25	40	1	—	3	—	—	—	1	—	—	—	8	52			
45	Skrzeczoń	1913	1	28	29	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	41			
46	Stanisławice	1936	1	19	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	30			
47	Stare Miasto	1930	1	22	18	1	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	32			
48	Stonawa I.	1924	1	28	30	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	8	25			
49	Stonawa II.	1930	1	38	44	1	—	3	1	—	—	1	—	—	—	—	6			
50	Sucha Dolna	1925	1	15	18	1	—	1	—	—	—	1	2	—	—	6	105			
51	Sucha Górna I.	1925	1	55	52	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	7	29			
52	Sucha Górna II.	1931	1	31	31	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	12	18			
53	Sucha Średnia II.	1929	1	30	32	1	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	21			
54	Szonychel	1928	1	18	21	1	—	3	—	—	—	1	—	—	—	8	72			
55	Szumbark	1923	1	20	22	1	—	1	—	—	—	1	2	—	—	24	80			
56	Wędrynia	1927	1	42	48	1	—	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—			
57	Żuków Dolny	1925	1	23	30	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	71			
58	Oldrzychowice I.	1925	1	26	36	1	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	75			
59	Oldrzychowice II.	1930	1	26	35	1	—	1	—	—	—	1	1	2	—	—	8			
Razem			59	1551	1788	58	—	89	5	13	11	53	23	—	—	328	3148			

Szkolnej w roku 1936.

Ile dzieci skłupa Harcerstwo		Ile dzieci skłupa Dorost Czerwonego Krzyża		Jaką wartość miała Gwiazdka i Mikołaj		Ile dzieci było na letnisku		Ile dzieci korzystało z zakładu zupnego		Ile kosztowało utrzymanie zakładu zupnego		Ilość dzieci wyznania		Ilość dzieci pól		Ilość dzieci																									
												rzymsko-katolickiego		ewangelickiego		innego		męskiej		żeńskiej		górników		robotników		chłapiników		rolników		rzemieślników		kupców		nauczycieli		kolejarzy		urzędników		innych	
Przedszkola:																																									
6.070						81		1.230		206		98		1189		216		105		98		38		33		29		7		4		6		6		79					
430										3		31		14		20		1		3		10		7		8		1								4					
400										39		3		15		20		1		12		2		3		14		1		1		1		2		5					
						20				15		15		15		15		10		10		2		3												5					
975										11		11		11		11		20								1		1													
800								26		400		20		4		2		15		11		3				3		1								4					
1.000												14		11		12		13		18		4		3																	
												8		12		7		13		6		5		5		2								2							
500												6		28		13		21		2		8		9		3		3		1		2		1		5					
380		1										24		1		12		13		10		5		2		2		1		1		1		1		3					
500												22		1		8		16		9		1		2		1		3		2						5					
450								20		200		11		8		8		11		11		3		1										2							
								3				30		1		19		12		12		10		4		1				2		2									
												4		22		11		15		23						1						2									
280												23		1		14		10		6		5		1		4		1		1		1				5					
483						5		58				13		6		8		11		4		4		1		6															
												28		1		11		18		10		3		5		4		1				4				2					
												2		19		10		11		6		2		10		2		1													
340												14		13		11		16		10		9		1		5		2													
700						16		1.740				16		1		10		7		1		10				3		1				2									
4.200												27		6		13		20		20		5				5		1						1		1					
1.974						20		389				2		18		9		11		3		1				5				4				3		4					
550												6		10		6		10		9		1		7																	
380												21		2		12		11		1		10		5		2		1				2									
900												29		1		11		19		17		5		6		1		1													
700						7		250				5		5		6		4		5						2		1		1				1							
500												31		1		12		19		16		11				2		1													
600												18		8		14		12		2		13		11																	
400						12		150				10		5		7		9		4		4						1		1						5					
950						25		380				13		11		16		9		1		10				3				1				3		7					
500												26		2		14		14		1		19				2						3									
600												14		5		7		12		4		10		5																	
955						18		450				22				7		15		6						5		1		1											
500												27		1		15		13		9		4		1		6				1		1		1		6					
												37		2		19		19		20		8				4		1		1						4					
455												3		12		9		6		4		4		4		2		1													
600												38		17		29		26		44		1				2		1						1		6					
500												23		8		17		14		21		1		1		5		1		1				1							
980												5		25		13		17		11		10		1		6		2													
698						17		245				16		2		8		10		17				1																	
500						9		534				2		16		2		8		5		3		4		3										5					
600												22		20		20		22		12		2		5		1						1				21					
600												6		17		11		12		4		7		6		5		1								1					
600												26				12		14		14		1		2		5		1													
710												26				16		10		11		12		1		1						1									
33.260		1		279		6.026		911.632		8.724.827		397.437.158.111.155		34.		20.		25.		28.180																					

Statystyka szkolnictwa Macierzy

Liczba bieżąca	Miejscowość	Uroczystości i													Biblioteka uczniów	Ile książek przeczytano w ubiegłym roku szkolnym	Biblioteka liczy	Liczba inwentarza
		Rok założenia zakładu	Ilość klas i paralelek	Ilość uczniów w bieżącym roku szkolnym	Ilość uczniów w ubiegłym roku szkolnym	Ilość stałych sił nauczyciel.	Ilość sił naucz. dochodz.	urządzenia szkolne	przedstawień i porank.	wystaw prac szkolnych	odczytów	wydziałek w góry	festynów szkolnych	innych				
Żeńskie szkoły zawodowe:																		
1	Szkoła Gosp. Wiejsk. w Końskiej . . .	1919	1	33	33	4	2	5	1	3	3	—	2	284	186	33	582	
2	Szkoła Gosp. Dom. w Orłowej . . .	1911	2	102	69	3	2	5	1	2	—	—	—	156	40	159	155	
	Razem . . .		3	135	102	7	4	10	2	5	3	—	2	440	226	192	737	
Kursy kroju i szycia																		
1	Frysztat	1924	1	39	36	3	1	2	1	2	1	1	—	—	—	—	—	
2	Jabłonków	1927	1	10	12	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
3	Trzynieć	1922	2	31	25	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	6	
	Razem		4	80	73	4	2	3	1	2	2	1	—	—	—	—	10	
Uzupełniające szkoły przemysłowe:																		
1	Czeski Cieszyn . . .	1927	2	56	54	3	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	
2	Bystrzyca n. O . . .	1924	2	26	21	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68	
3	Frysztat	1921	2	47	46	5	1	2	1	2	1	1	—	—	—	—	46	
4	Karwina	1919	2	35	34	3	2	1	—	—	1	1	—	—	—	—	14	
5	Nowy Bogumin . . .	1929	2	21	20	1	1	2	—	3	—	—	—	—	—	28	14	
6	Orłowa	1909	3	45	36	—	5	—	1	—	1	—	—	—	—	—	50	
7	Stonawa	1924	2	20	20	1	1	1	—	1	—	—	—	67	108	86	37	
	Razem		15	250	231	15	10	6	3	7	5	1	1	67	108	114	215	
Ogółem:																		
1	Gimn. real. Orłowa	1909	13	558	573	19	4	10	—	16	1	—	—	2596	6681	3323	6055	
2	Szkoły wydziałowe		29	985	1078	41	14	31	2	21	7	5	5	2043	10232	7266	7686	
3	Szkoły ludowe . . .		18	399	486	19	23	53	5	24	7	9	7	1029	4663	1724	2289	
4	Przedszkola		59	1551	1788	58	—	89	5	13	11	53	23	—	—	328	3148	
5	Szkoły zawodowe . .		3	135	102	7	4	10	2	5	3	—	2	440	226	192	737	
6	Kursy kroju i szycia		4	80	73	4	2	3	1	2	2	1	—	—	—	—	10	
7	Uzup. szkoły przem.		15	250	231	15	10	6	3	7	5	1	1	67	108	114	215	
	Razem		141	3985	4331	163	57	202	18	88	36	69	38	6175	21910	12947	20140	
Bursy:																		
1	Męska w Orłowej	1911	—	88	90	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	Żeńska w Orłowej I	1930	—	12	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Żeńska w Orłowej II	1930	—	17	19	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Żeńska w Końskiej	1919	—	8	8	4	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	
5	Miesz. w Śl. Ostrawie	1925	—	46	—	—	—	3	—	9	1	—	—	450	326	—	—	
	Razem		—	171	145	7	—	8	—	9	4	—	2	450	326	—	—	

Szkolnej w roku 1936.

[illegible]

Szkoła średnia.

Gimnazjum realne im. Juliusza Słowackiego w Orlowej, założone w r. 1909 przez Macierz Szkolną Księstwa Cieszyńskiego w Cieszynie i Towarzystwo Szkoły Ludowej w Krakowie, mieści się w budynku Tow. Szkoły Ludowej. Prawo publiczności uzyskało rozp. Min. Szk. i Ośw. Lud. z dnia 24 V 1924 L. 29.152—24.

Gimnazjum liczyło w roku 1935-36 8 klas i 5 paralelek i 573 uczniów, zaś w r. 1936-37 8 klas i 5 paralelek oraz 585 uczniów.

Grono nauczycielskie w r. 1936-37: dyr. Feliks Piotr, profesorowie: Badura Józef, Burian Wiktor, Dzik Teodor, Drózd Alojzy, Farny Alfred, Fierla Gustaw, Folwarczny Jan, Folwarczny Józef, Folwarczny Rudolf, Jančar Antoni, Ks. Juroszek Jerzy, Motyka Stanisław, Niemiec Józef, Ks. Trombik Karol, Wadowski Engelbert, Włosok Jan, Zielina Gustaw, Zuczek Józef, Guziur Emanuel

Ćwiczenia gimnastyczne młodzieży gimnazjum w Orlowej.

(dla muzyki i śpiewu), Wronówna Zofia (dochodząca dla robót ręcznych), Dadok Józef (dochodzący dla stenografii).

Przez cały rok korzystali uczniowie z czytelní, do której prenumerowano różne czasopisma literackie i naukowe.

Studenckie Kółko Macierzy Szkolnej miało na celu zaznajamianie starszej młodzieży z formami pracy oświatowej i społecznej.

Podobnie jak w latach poprzednich, urządzili się uczniowie autonomicznie w tak zw. gminach szkolnych.

Uczniowie posiadają własną orkiestrę, złożoną z 30 członków, chór męski, chór mieszany i chór żeński, którymi kieruje prof. Em. Guziur.

Przy gimnazjum istnieje Rada Rodzicielska, która się zbiera co 1 i pół miesiąca. Na zebraniach Rady odbywają się aktualne referaty, połączone z dyskusją. Z ramienia Rady Rodzicielskiej urządziło gimnazjum w roku sprawozdawczym „Kolonię letnią“ w Ol-

drzychowicach dla 45 uczniów i uczenic. Kierownikiem kolonii był prof. Motyka Stanisław. Radzie Gminnej w Oldrzychowicach za odstąpienie budynku szkolnego na kolonię i p. kier. Kantorowi za zaopiekowanie się kolonią należy się specjalne podziękowanie. Prezesem Rady Rodzicielskiej był p. kier. Karol Cieńciała.

Egzamin dojrzałości złożyło 27 uczniów i 7 uczenic. Większa ich część udała się na studia wyższe.

Członkowie Grona pracują poza szkołą w różnych towarzystwach kulturalno-oświatowych i społecznych na Śląsku, gdzie są często prezesami, sekretarzami, skarbnikami, lustratorami i t. d.

Szkoły wydziałowe i ludowe. **Ogólne sprawozdanie z pracy szkół i przedszkoli** **Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji.**

Z tabeli statystycznych, jak również z przesłanych sprawozdań do Macierzy jest widocznym, że wszyscy Kierownicy i nauczyciele zakładów Macierzy rozwijali w ciągu roku podwójną działalność: zawodową w szkole i kulturalno-oświatową poza szkołą.

Zajęcia fizyczne w szkole wydziałowej w Cz. Cieszynie.

Liczby na tabeli statystycznej świadczą, że działalność ta była dobra. Urządzono cały szereg przedstawień szkolnych, poranków, wycieczek i innych imprez. Każda szkoła pamiętała o urządzeniu każdej większej rocznicy narodowej i państwowej. Wszystkie zakłady Macierzy uczciły 18-lecie istnienia Czechosłowacji, Urodziny Prezydenta-Oswobodziciela Tomasza G. Masaryka i Prezydenta Dr. Edwarda Beneša.

Kierownictwa i Grona nauczycielskie zakładów Macierzy Szk. przyczyniły się w całej pełni, łącznie z różnymi miejscowymi Komitetami i Towarzystwami do przyjęcia z pomocą materialną działalności szkolnej przez urządzenie Gwiazdki, Mikołaja, przez prowa-

dzenie zakładu zupełnego, wysyłanie dzieci na letnisko, kupowanie przyborów szkolnych i pokrywanie kosztów dojazdów do szkoły

Młodzież szkolna szkół Macierzy, zorganizowana jest w dwu organizacjach, zatwierdzonych przez Ministerstwo Szkolnictwa, a to w Harcerstwie i Doroście Czechosłowackiego Czerwonego Krzyża.

Celem wpojenia w młodzież zasad oszczędnościowych, zaprowadzono już przy wielu szkołach szkolne kasy oszczędnościowe. Wiele szkół prowadzi wzorowe ogródki szkolne.

Stan liczbowy dzieci w poszczególnych zakładach Macierzy podaje dokładnie tabela statystyczna. Jak jest widocznym z tabeli, wzrosła liczba przedszkoli z 56 na 59.

Jak na początku zaznaczono, Grona nauczycielskie zakładów Macierzy rozwijały niezależnie od swej pracy zawodowej również intensywną pracę pozaszkolną. Wymienieni pracowali we wszystkich polskich towarzystwach na tutejszym terenie w różnych charakterach, zajmując stanowiska prezesów, sekretarzy, skarbników, członków zarządów, lustratorów, chórmistrzów, reżyserów, nauczelników i t. p. funkcje.

Wykaz gron nauczycielskich w szkołach Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji w roku 1936.

a) w wydziałowych:

1. **Szkoła wydziałowa w Błędowicach Dolnych:** Dyrektor: Toman Franciszek, nauczyciele: Berger Antoni, Folwarczny Adolf, Chlebkówna Hilda od 1. IX. 1936, Manderla Józef do 31. VIII. 1936, Niebrój Edward od 1. IX. 1936, Jaworski Józef od 1. IX. 1936, Popkówna Rozalia do 31. VIII. 1936, Toman Władysław do 31. VIII. 1936, Wronówna Zofia, naucz. kob. robót ręczn., Żwak Jan, siła dochodząca: Ks. Karol Teper do rel. ewang. Szkoła mieści się w budynku wynajętym.

2. **Szkoła wydziałowa w Bystrzycy n/Ol.:** Dyrektor: Budnik Rudolf, nauczyciele: Cimała Hugo od 1. IX. 1936, Michejdzianka Anna do 30. VI. 1936, Karpecka Zuzanna, Kozieł Jan, Ostruszka Paweł do 30. VI. 1936, Popkówna Rozalia od 1. IX. 1936, Przeczek Gustaw, Raszka Józef, Walek Jerzy do 30. VI. 1936, Zawadzki Alojzy od 1. IX. 1936, siły dochodzące: Polockówna Bronisława, naucz. kob. robót ręczn., Ks. Karol Maultz do 30. VIII. 1936 i od 1. IX. 1936 Zawadzki Alojzy do rel. kat., Ks. Emanuel Tłołka do rel. ewang. Szkoła mieści się w budynku własnym.

3. **Szkoła wydziałowa w Cz. Cieszynie:** Dyrektor: Berger Karol do 28. VIII. 1936, od 1. IX. 1936 Walek Jerzy, nauczyciele: Brzeżek Andrzej, Czyżówna Sydonia, Kotas Jan od 1. IX. 1936, Puśtówczanka Helena do 31. VIII. 1936, Taskówna Helena, Trombik Jerzy, Trombik Paweł, Mrózkówna Emilia, naucz. kob. robót ręczn., Ks. Karol Maultz do 31. VIII. 1936, od 1. IX. 1936 Bubik Frydolin do rel. kat., Ks. Tłołka Emanuel do rel. ewang. Szkoła mieści się w budynku własnym.

4. **Szkoła wydziałowa w Jabłonkowie:** Dyrektor: Paszek Rudolf, nauczyciele: Badura Jan do 31. VIII. 1936, Dzik Adolf, Głogowska Helena do 31. VIII. 1936, Kozubek Wiktor do 31. VIII. 1936, Klimsza Edward od 1. IX. 1936, Pawlita Henryk do 31. VIII. 1936, Pasek Józef do 31. VIII. 1936, Zajac Franciszek od 1. IX. 1936, Poloczówna Bronisława, naucz. kob. robót ręczn., dochodzący: Ks. Karol Maultz do rel. kat., Ks. Emanuel Tłołka do rel. ewang. Szkoła mieści się w budynku własnym.

5. **Szkoła wydziałowa w Niem. Lutyni:** Dyrektor: Jeleń Jan, nauczyciele: Dostałówna Hilda do 31. VIII. 1936, Gałuszka Robert do 31. VIII. 1936, Kocurówna Maria, Kluz Franciszek, Mierzwa Józef, Pasz Władysław, dochodzący: Wojtkówna Elżbieta, naucz. kob. robót ręczn., Ks. Michalec Franciszek do rel. kat., Ks. Fierla Władysław do rel. ewang., Dadok Józef, naucz. stenogr. Szkoła mieści się w budynku własnym.

6. **Szkoła wydziałowa w Mor. Ostrawie:** Dyrektor: Stawówna Bronisława do 31. X. 1936, od 1. XI. 1936 Szymonik Franciszek, nauczyciele: Guńka Emil do 31. VIII. 1936, Janiurek Fryderyk, Knabówna Wanda, Prochaska Robert do 31. VIII. 1936, Słowik Gustaw, Gandynówna Anna, naucz., kob. robót ręczn., dochodzący: Ks. Józef Kurowski do rel. katol. Szkoła mieści się w budynku wynajętym.

7. **Szkoła wydziałowa we Frysztacie kl. IV.:** Dyrektor: Chromik Jan do 31. VIII. 1936, od 1. IX. 1936 Kocyń Alojzy, nauczyciel Menšík Franciszek, Ks. Józef Nowak do rel. kat., Dadok Józef do stenogr. Klasa mieści się w budynku własnym.

b) w ludowych:

1. **Szkoła ludowa w Cz. Cieszynie:** Kierownik: Karol Berger do 28. VIII. 1936, od 1. IX. 1936 Jerzy Walek, nauczyciele: Kożuszniak Józef, Rykałówna Ludmiła, Szupinówna Anna, siły naucz. do kob. robót ręczn., religii, jak pod szkołą wydziałową. Szkoła mieści się w szkole wydziałowej.

2. **Szkoła ludowa w Dolnej Łomnej na Kamlenitym:** Kierownik: Maroszczyk Alojzy, siły dochodzące: Korzenna Olga do kob. rob. ręczn., Ks. Józef Gwóźdź. Ks. Gustaw Szurman do nauki religii. Szkoła jest umieszczona w budynku własnym.

3. **Szkoła ludowa w Dziećmorowicach:** Kierownik: Kubatko Leon, siły dochodzące: Wojtkówna Elżbieta, naucz.: kob. robót ręczn., Ks. Michalik Franciszek do nauki religii rzym. kat. Szkoła znajduje się w budynku Centralnego Stow. Spożyw. dla Śląska w Łazach.

4. **Szkoła ludowa w Mar. Górach:** Kierownik: Siwek Karol, naucz. doch.: Głogowska Stanisława do rel. kat. i języka czeskiego, Gandynówna Anna do kob. robót ręczn. Szkoła mieści się w budynku T. S. L.

5. **Szkoła ludowa w Mor. Ostrawie:** Kierownik: Stawówna Bronisława do 31. X. 1936, od 1. XI. 1936 Szymonik Franciszek, nauczycielki: Głogowska Stanisława, Knabówna Kornelia do 30. VI. 36,

siły naucz. do kob. robót ręczn., religii jak pod szkołą wydziałową. Szkoła mieści się w budynku wynajętym.

6. **Szkoła ludowa w Now. Boguminie:** Kierownik: Kocur Alfred, nauczyciele: Bystrzeń Józef do 31. VIII. 1936, od 1. IX. 1936 Rykała Gustaw, Konieczna Emilia, naucz. kob. robót ręczn., Ks. Karol Langer do rel. kat. Szkoła mieści się w budynku własnym.

7. **Szkoła ludowa w Polskiej Lutyni:** Kierownik: Wojtek Jan, nauczyciele: Bystrzeń Ferdynand, Guziurówna Franciszka, siły dochodzące: Wojtkówna Elżbieta, naucz. kob. robót ręczn., Ks. Franciszek Michalec do rel. kat. Szkoła mieści się w budynku własnym.

8. **Szkoła ludowa w Porębie:** Kierownik: Polak Karol, nauczycielka: Kocurówna Maria, siły dochodz.: Sembołówna Hildegarda do kob. robót ręczn., Ks. Kurowski Józef do rel. kat., Ks. Alfred Fierla do rel. ewang. Szkoła mieści się w budynku własnym.

9. **Szkoła ludowa w Rychwałdzie:** Kierownik: Siwek Rudolf, nauczyciel: Adamczyk Józef, siły dochodzące: Sylwia Przygrocka do kob. robót ręczn., Ks. Józef Kurowski do rel. kat., Ks. Alfred Fierla do rel. ewang. Szkoła mieści się w budynku własnym.

10. **Szkoła ludowa w Wierzniowicach:** Kierownik: Bizoń Henryk, nauczyciel: Fikoczek Edward, siły dochodz.: Wojtkówna Elżbieta do kob. robót ręczn., Ks. Franciszek Michalec do rel. kat. Szkoła mieści się w budynku prywatnym.

11. **Szkoła ludowa w Witkowicach:** Kierownik: Jochim Arnold do 31. VIII. 1936, od 1. IX. 1936 Bystrzeń Józef, siły dochodzące: Ks. Alojzy Olšovský do rel. kat., Gandynówna Anna do kob. robót ręcznych. Szkoła mieści się w budynku Gwarectwa.

Przedszkola.

Sprawozdanie z działalności Sekcji Nauczycielek Przedszkoli.

Sekcja liczy 73 członkiń, wydział tejeż 12 członkiń. Przewodniczącą Sekcji jest p. Józefa Pryszcówna, nauczycielka we Fryszacie, sekretarką p. Anna Trzaskalikówna, naucz. przedszkola w Raju. Wydział zwołał w ciągu roku sprawozdawczego 6 konferencji, które odbyły się: w Szonychlu, Łazach, Nawsiu i Sibicy z lekcjami a w Końskiej i Czeskim Cieszynie bez lekcji.

Tematy lekcji: w Szonychlu — ćwiczenia rytmiczne; w Łazach — teatrzyk marionetek, taniec zbójnicki, inscenizacja „Góral tatrzański“, deklamacje i pieśni; w Nawsiu — Pogadanka w przyrodzie, rozpoznawanie rodzajów zbóż, marsz ze śpiewem, opowiadanie o opiekunce zbóż; w Sibicy — ćwiczenia uspokajające, opowieść ruchowa z zabawą rytmiczną i opowiadanie fantastyczne przy pomocy inscenizacji „Przygoda krasnoludków w lesie“ i ćwiczenia orientacyjne.

Na konferencjach wygłoszono 5 referatów.

1. O rytmice — kol. G. Kocurówna.

2. O kukiełkach — kol. G. Koźdoniowa.

3. Sprawozdanie z prac wychowawczych — p. instr. A. Janotówna.

4. Jak ubierać kukielki? — kol. A. Janikówna.
 5. Postęp w pracy wychowawczej — p. instr. A. Janotówna.
- Od dnia 25 sierpnia do 29 sierpnia odbyła się pięciodniowa konferencja w Końskiej. Program konferencji był następujący:
- a) Układanie planów rocznych — p. instr. A. Janotówna.
 - b) Teatrzyk kukielkowy i praktyczne wskazówki — kol. Burówna i Folwarczna Agnieszka.
 - c) Przygotowanie pomocy pedagogicznych dla przedszkoli — p. instr. A. Janotówna.
 - d) Gimnastyka, gry i zabawy — kol. Pryszczówna.

Celem dokształcania się pobierają członkinie Sekcji miesięcznik „Wychowanie Przedszkolne“, jako organ fachowy.

Do tego samego celu posiada Sekcja małą biblioteczkę, liczącą 32 dzieł treści fachowej, dwa miesięczniki „Wychowanie przedszkolne“ i „Czasopis učitelek mateřských škol“. Oprócz tego jest w bibliotece dział sztuczek i wierszyków dla przedszkoli i są programy na występy okolicznościowe.

Wykaz nauczycielek i kierowników przedszkoli Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji.

1. **Przedszkole Błędowice Dolne I:** Nauczycielka Emilia Fukałówna, kierownik pedag. Jan Fiedor, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.
2. **Przedszkole Błędowice Dolne II:** Nauczycielka Anna Kożusznikówna, kier. pedagog. Franciszek Toman, dyr. szkoły wydź. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.
3. **Przedszkole Bukowiec,** założone 9. XII. 1936. Nauczycielka Maria Pawlusówna, kierownik pedag. Henryk Doffek, kier. szk. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.
4. **Przedszkole Bystrzyca n/Ol. oddz. I:** Nauczycielka Helena Cieślarówna, kierownik pedag. Rudolf Budnik, dyr. szkoły wydź. Przedszkole mieści się w budynku własnym.
5. **Przedszkole Bystrzyca n/Ol. oddz. II:** Nauczycielka Pawełka Brukówna, kierownik pedag. Rudolf Budnik, dyr. szkoły wydź. Przedszkole mieści się w budynku własnym.
6. **Przedszkole Cierlicko Dolne:** Nauczycielka Karolina Kożusznikówna, kierownik pedag. Franciszek Franek, nauczyciel. Przedszkole mieści się w budynku własnym.
7. **Przedszkole Cierlicko Górne:** Nauczycielka Helena Gradkówna, kierownik pedag. Jan Kadłubek, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.
8. **Przedszkole II Darków:** Nauczycielka Anna Młodzikówna, kierownik pedag. Jan Grohmann, nauczyciel. Przedszkole mieści się w budynku własnym.
9. **Przedszkole Datynie Dolne:** Nauczycielka Maria Gałgonkowa, kierownik pedag. Franciszek Chmiel, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

10. **Przedszkole Dąbrowa:** Nauczycielka Agnieszka Sembolówna, kierownik pedag. Józef Ostafin, kier. szkoły. Przedszkole mieści w budynku szkolnym Macierzy.

11. **Przedszkole I Frysztat.** Nauczycielka Józefa Pieczkowa, kierownik pedag. Alojzy Kocyan, dyr. szkoły wydz. Przedszkole mieści się w budnku szkoły wydziałowej Macierzy.

12. **Przedszkole II Frysztat-Granice:** Nauczycielka Anna Woźniówna, kierownik pedag. Henryk Rzehaczek, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku własnym.

13. **Przedszkole Grodziszcz:** Nauczycielka Elżbieta Szotkowska, kierownik pedag. Paweł Kukucz, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku własnym.

14. **Przedszkole Gródek:** Nauczycielka Helena Buzkówna do 31. X. 1936, Helena Szlauerówna od 1. XI. 1936, kierownik pedag. Jan Heczko, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku własnym.

15. **Przedszkole Gruszów:** Nauczycielka Amalia Janikówna, kierownik pedag. Jerzy Mikołajek, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

16. **Przedszkole Guty:** Nauczycielka Helena Szlauerówna do 31. X. 1936, od 1. XI. 1936 Emilia Żwakówna, kierownik pedag. do 21. V. 1936 Jan Szczuka, kier. szkoły, od 22. V. 1936 Jan Kula, nauczyciel. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

17. **Przedszkole Jabłonków:** Naucz. Monika Wertfeinówna, kierownik pedag. Rudolf Paszek, dyr. szkoły wydz. Przedszkole mieści się w budynku szkolnym Macierzy.

18. **Przedszkole I Końska:** Naucz. Janina Cienciałówna, kierownik pedagog. Paweł Tolasz, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

19. **Przedszkole II Końska-Kanada:** Naucz. Helena Farna, kierownik pedag. Paweł Sikora, nauczyciel. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

20. **Przedszkole Karwina-Nowy Jork:** Naucz. Justyna Hudźcówna, kier. pedag. Teodor Guziur, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

21. **Przedszkole Leszna Dolna:** Naucz. Agnieszka Folwarczna, kier. pedag. Jerzy Tomoszek, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

22. **Przedszkole Ligota Alodialna:** Nauczycielka Gabriela Koźdoniowa, kierownik pedag. Karol Zagóra, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

23. **Przedszkole Ligotka Kameralna:** Naucz. Ewa Lasocianka, kier. pedag. Karol Folwarczny, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

24. **Przedszkole II Łazy-Koksownia:** Naucz. Olga Bujokówna, kierownik pedag. Karol Piegza, naucz. wydz. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

25. **Przedszkole Łaki n/Ol.** Naucz. Anna Buryszówna, kierownik pedag. Karol Morys, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

26. **Przedszkole Łyżbice:** Naucz. Helena Gabrysiówna, kierownik pedag. Paweł Gojniczek, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

27. **Przedszkole Markłowice Dolne:** Naucz. Maria Mokroszówna, kierownik pedag. Teofil Molinek, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku własnym.

28. **Przedszkole Mosty p. Cz. Cieszynie:** Naucz. Franciszka Tomankówna, kierownik pedag. Hubert Tesarczyk, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku szkoły ludowej.

29. **Przedszkole Mosty p. Jabłonkowie,** założone 1. X. 1936: Naucz. Emilia Szotkowska, kierownik pedag. Antoni Paździora, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

30. **Przedszkole II Nawsie:** Naucz. Natalia Ożanówna, kierownik pedag. Jan Zientek, em. nauczyciel. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

31. **Przedszkole Niebory:** Naucz. Emilia Bielówna, kierownik pedag. Karol Marek, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku szkoły ludowej.

32. **Przedszkole Niemiecka Łutynia:** Naucz. Anna Jasiokówna, kierownik pedag. Jan Jeleń, dyr. szk. wydz. Przedszkole umieszczone w budynku szkolnym Macierzy.

33. **Przedszkole Nowy Bogumin:** Naucz. Gabriela Kocurówna, kierownik pedag. Alfred Kocur, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku szkolnym Macierzy.

34. **Przedszkole Olbrachcice:** Naucz. Matylda Sporyszówna, kierownik pedag. Jan Głombek, nauczyciel. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

35. **Przedszkole I Oldrzychowice:** Naucz. Henryka Rzymanówna, kierownik pedag. Jan Szczepański, em. kier. szkoły do 15. IX. 1936, od 16. IX. 1936 Paweł Pustówka, kier. szkoły. Przedszkole umieszczono w budynku szkoły ludowej.

36. **Przedszkole II Oldrzychowice:** Naucz. Wanda Bajtkówna, kierownik pedag. Jan Kantor, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

37. **Przedszkole I Orłowa-Kopaniny:** Naucz. Emilia Szarowska, kierownik pedag. Stanisław Paluch, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku własnym.

38. **Przedszkole II Orłowa—Zimny Dół:** Naucz. Milada Pastuszkówna, kierownik pedag. Gustaw Wałach, nauczyciel do 30. XI. 1936, od 1. XII. 1936 Stanisław Paluch, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku własnym.

39. **Przedszkole Pioseczna:** Naucz. Helena Świerczkówna, kier. pedag. Fryderyk Jesch, kierownik szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

40. **Przedszkole Piotrowice:** Naucz. Leontyna Florkówna, kier. pedag. Jan Urbańczyk, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku szkoły ludowej.

41. **Przedszkole Polska Lutynia:** Naucz. Waleria Żyłanka, kier. pedag. Jan Wojtek, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

42. **Przedszkole Poreba:** Naucz. Helena Wojtalówna do 31. VIII. 1936, od 1. IX. 1936, Hildegarda Sembołówna, kierownik pedag. Karol Polak, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

43. **Przedszkole Raj,** założone 1. II. 1936: Naucz. Anna Trzaskalikówna, kierownik pedag. Franciszek Mitręga, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

44. **Przedszkole Ropica:** Naucz. Maria Krzyżankówna, kierownik pedagog. Paweł Biedrawa, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku szkoły ludowej.

45. **Przedszkole Rychwałd:** Naucz. Eugenia Dostalówna, kierownik pedag. Rudolf Siwek, kier. szkoły. Przedszkole umieszczono w budynku szkolnym Macierzy.

46. **Przedszkole Skrzeczów:** Naucz. Olga Babiszówna, kierownik pedag. Jan Zyder, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku własnym.

47. **Przedszkole Stanisławice,** założone 18. X. 1936: Naucz. Anna Zahrajówna, kierownik pedag. Józef Stebel, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

48. **Przedszkole Stare Miasto:** Naucz. Anna Trzaskalikówna do 31. I. 1936, od 1. II. 1936 Adela Pałaca, kierownik pedag. Leon Lauko, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

49. **Przedszkole I Stonawa:** Naucz. Helena Grötznerówna, kier. pedag. Andrzej Wranka, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

50. **Przedszkole II Stonawa:** Naucz. Waleria Hudźcówna, kier. pedag. Franciszek Jeżowicz, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku szkoły ludowej.

51. **Przedszkole I Sucha Górna:** Naucz. Maria Słupówna, kier. pedag. Paweł Myrdacz, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku własnym.

52. **Przedszkole II Sucha Górna:** Naucz. Anna Kieconiówna, kier. pedag. Paweł Myrdacz, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

53. **Przedszkole Sucha Dolna:** Naucz. Helena Santariusówna, kierownik pedag. Jan Rymorz, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

54. **Przedszkole II Sucha Średnia:** Naucz. Agnieszka Santariusówna, kierownik pedag. Jan Rymorz, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

55. **Przedszkole Szonychel:** Naucz. Waleria Szarowska, kierownik pedag. Paweł Pszczółka, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku własnym.

56. **Przedszkole Świbica:** Naucz. Maria Wadowska, kierownik pedag. Rudolf Macura, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

57. **Przedszkole Szumbark:** Naucz. Maria Jurczkówna, kierownik pedag. Karol Sikora, kierownik szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

58. **Przedszkole Wędrynia:** Naucz. Bronisława Michejdzianka, kierownik pedag. Paweł Wojnar, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

59. **Przedszkole Żuków Dolny:** Naucz. Maria Unuckówna do 31. VIII. 1936, od 1. IX. 1936 Genowefa Sztulanka, kierownik pedag. Ludwik Szynder, kier. szkoły. Przedszkole mieści się w budynku wynajętym.

Szkoły zawodowe.

Polska Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska Macierzy Szkolnej w Orłowej.

Założona w roku szkolnym 1911-12 przez Koło Pań Towarzystwa Szkoły Ludowej w Krakowie, jako szkoła gosp. dom. przejęta na etat Macierzy Szkolnej w roku 1914. była czynna do 30 czerwca 1920 r. Zamknięta wskutek wypadków plebiscytowych, została otwarta dnia 16 grudnia 1927 jako pięciomiesięczna szkoła gospodarstwa domowego, dnia 1 września 1928 jako jednoroczna szkoła rodzinna; od 1 września 1929 obejmuje prócz szkoły rodzinnej pięciomiesięczne kursa gotowania i szycia.

Do szkoły rodzinnej przyjmuje się dziewczęta, które ukończyły 16 lat życia i ukończyły szkołę wydziałową lub niższą szkołę średnią; warunkiem przyjęcia na kurs gotowania i szycia jest wiek 16-tu lat i świadectwo ukończenia szkoły ludowej.

W roku szkolnym 1936-37 było według stanu z 1 października 1936 w szkole rodzinnej 48 uczenic zwyczajnych, na kursa ucześniezzało 54 uczenic, czyli razem uczenic i frekwentanek było 102. Opłata miesięczna w szkole rodzinnej wynosi K \dot{c} 30'—, na kursach K \dot{c} 15'—.

W skład kuratorium, opiekującego się szkołą, wchodzi: Piotr Feliks, dyrektor gimnazjum realnego i prezes Macierzy Szkolnej, jako przewodniczący; Józef Machnik, inżynier, kierownik T. O. Z. w Orłowej, jako zastępca przewodniczącego; Jan Włosok, dyr. szkoły, jako sekretarz i skarbnik; Walburga Fójcikowa, jako przedstawicielka grona nauczycielskiego do 31. VIII. 1936; od 1. IX. 1936 Fryderyka Kożusznikówna, naucz. szkoły gosp.

Grono: Dyrektor: Jan Włosok, profesor gimnazjum polskiego w Orłowej, Walburga Fójcikowa do 31. VIII. 1936 (dział przedmiotów kuchenno-gospod.), od 1. XII. 1936 prowadzi kursa gotowania w 2 oddziałach, Kożusznikówna Fryderyka, — dział szycia; — Łukoszówna Waleria, — dla przedmiotów teoretycznych, Chromikówna Anna — od 1. IX. 1936 dział przedmiotów kuchenno-gospodarczych.

Żeńska Szkoła Gospodarstwa wiejskiego w Końskiej,

powstała w roku 1919. Myśl jej założenia rzucił pierwszy prezes i organizator Towarzystwa Rolniczego w Cieszynie śp. Dr. Józef Zaleski. Po przewrocie w roku 1920 obowiązek utrzymania szkoły spadł na Tow. Roln. w Czes. Cieszynie, które ten obowiązek spełniało do roku 1927. Nie mogąc dalej podołać ciężarom, jakie są związane z utrzymaniem szkoły, zwróciło się w roku 1927 Towarzystwo Rolnicze do Zarządu Głównego M. Szk. z prośbą o przejęcie szkoły na etat Macierzy. Zarząd Główny przyjął na siebie troskę o angażowanie grona i dozór pedagogiczny oraz zgodził się na przejęcie obowiązku utrzymywania szkoły. Od stycznia 1928 jest więc Żeńska Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego w Końskiej na etacie Macierzy.

Rok szkolny 1936 otwarto, jak zwykle, początkiem lutego — z maksymalną liczbą uczenic, jaką dotychczas szkoła osiągnęła: 33 ucznie (na rok 1937 zgłosiło się również 33 ucznie). Opłata miesięczna za internat wynosiła 180 Kcz, wpisowe 25 Kcz, nauka bezpłatna.

Grono: Dyrektorka: Zofia Firlanka. Grono nauczycielskie: Gertruda Polockówna, Helena Szczepańska, Bronisława Jasiówna. Siły dochodzące: Edward Pindur, Adam Mrózek.

Szkołą opiekuje się Kuratorium, w skład którego wchodzi: Karol Buzek, rolnik w Końskiej, jako przewodniczący; Dyr. Piotr Feliks, dyr. pol. gimnazjum w Orłowej, jako wiceprezes; Zofia Firlanka, dyr. szkoły, jako sekretarka; radca Jarosław Gela, jako zastępca Ministerstwa Rolnictwa, poseł Karol Junga, rolnik w Żukowie, jako przedstawiciel Urzędu Krajowego; Karol Cieńciała, jako wizytator szkoły z ramienia Macierzy Szkolnej; przedstawiciele Macierzy Szkolnej: ks. Józef Berger, pastor w Czeskim Cieszynie; ks. Rudolf Płoszek, proboszcz w Gnojniku; Jan Kubok, rolnik i naczelnik gminy w Końskiej; przedstawiciele Towarzystwa Rolniczego: Józef Pawlica, rolnik w Ropicy; Jan Ciemała, burmistrz w Wędryni; Józef Janeczek, rolnik w Suchej Górnej, Paweł Sikora, kierownik, jako przedstawiciel Towarzystwa Nauczycieli Polskich; Pawełka Michejdowa, żona księdza seniora w Trzyńcu, jako przedstawicielka rodziców uczenic w roku 1936.

Z ramienia Macierzy Szkolnej sprawował nadzór nad szkołą Karol Cieńciała, kierownik szkoły gospodarczej w Suchej Górnej.

Z ramienia Ministerstwa Rolnictwa hospitowali szkołę w roku 1936: inspektorka państwowa p. Maria Hradilowa, inspektor państwowy Dr. Ing. Wacław Raštica, radca min. Ing. Bogunił Vlačil i gener. sekretarz J. Rychetský.

W roku 1936 uzyskała szkoła prawo publiczności rozporz. Min. Roln. z dnia 18 lutego 1936, L: 13.559—I/A36.

Wychowanki szkoły odbyły trzydniową wycieczkę na wystawę rolniczą do Pragi, oraz jednodniową na ogólną wystawę krajową do Przerowa. Zwiedziły gazownię, pralnię chemiczną, drukarnię i mleczarnię w Czes. Cieszynie, dalej młyn walcowy, szkółk drzewek owocowych i gospodarstwa okolicznych rolników. Urzą-

dziły 3 wycieczki w Beskidy. Brały czynny udział w imprezach Macierzy Szkolnej i Towarzystwa Rolniczego.

Przy szkole istnieją dwie organizacje uczniowskie: „Bratnia Pomoc“, z ramienia której urządziły uczennice jeden wieczorek i 3 poranki, oraz sklepik spółdzielczy „Łączność“. Poza tym przy szkole prowadzi się poradnię dla matek.

W zakres programu szkolnego wchodzi: a) przedmioty teoretyczne, ogólnokształcące i fachowe: etyka i wychowanie społeczne, język wykładowy, rachunki i księgowość gospodarcza, chemia, technologia, fizyka, pedagogika, ogrodnictwo, hodowla, mleczarstwo, gospodarstwo domowe, towaroznawstwo, nauka o pokarmach, higiena, ustawodawstwo, rolnictwo, krój, śpiew; b) przedmioty praktyczne: gotowanie, roboty ręczne i szycie, gospodarstwo podwórzowe, porządki, pranie i prasowanie.

Celem szkoły jest kształcenie dziewcząt po ukończeniu obowiązków szkolnego w prowadzeniu gospodarstwa domowego i rolnego.

Kursa i szkoły subwencionowane przez Macierz.

W roku przeszłym były na etacie Macierzy, podobnie jak po innych latach, 3 kursy kroju i szycia: we Frysztacie, Jabłonkowie i Trzyńcu. Dla tych kursów utrzymywała Macierz dwie nauczycielki: p. Annę Frajtagową i p. Alojzję PrzeczkoŹną.

Oprócz tego subwencionowała Macierz następujące uzupełniające szkoły przemysłowe: w Cz. Cieszylinie, Bystrzycy, Frysztacie, Karwinie, Nowym Boguminie, Orłowej i Stonawie — przez utrzymywanie na swym etacie dwu nauczycieli fachowych: p. Emila Szarowskiego i p. Ferdynanda Króla.

Liczbowe sprawozdanie obejmuje tabela statystyczna.

Bursy.

Macierz Szkolna, wychodząc z założenia, że jedynie młodzież, mieszkająca w miejscu pobierania nauk, może w całej pełni z nich korzystać i chcąc umożliwić młodzieży z całego Śląska korzystanie ze swych zakładów, utrzymuje 5 burs:

- 1) Bursę męską dla uczniów gimnazjum realnego w Orłowej,
- 2) bursę żeńską I dla uczennic gimnazjum realnego w Orłowej,
- 3) bursę żeńską II dla uczennic szkoły rodzinnej w Orłowej,
- 4) bursę dla kandydatów i kandydatek seminarium nauczycielskiego w Śląskiej Ostrawie i
- 5) bursę dla uczennic żeńskiej szkoły gospodarstwa wiejskiego w Końskiej, która jest ściśle złączona ze szkołą.

Bursy mieszczą się w budynkach własnych Macierzy.

Liczbowe sprawozdanie burs obejmuje tabela statystyczna.

Ogólne sprawozdanie z działalności Kół Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji za rok 1936.

Działalność pracy Kół Macierzy podaje osobne sprawozdanie statystyczne. Ze sprawozdania tego wynika, że liczba członków Macierzy wzrosła w roku ubiegłym o 407. Jeżeli się zważy, że według urzędowego spisu ludności, Polaków jest w Czechosłowacji 80.000, to liczba 8.551 jest stanowczo za małą. Zadaniem Zarządów Kół Macierzy Szkol. powinno być wciągnąć do naszej Organizacji wszystkich Polaków, mieszkających w danej gminie.

W ubiegłym roku wykreślono z Kół Macierzy 428 członków, przeważnie z tego powodu, że nie zapłacili wkładki członkowskiej. Czy nie za ostro postąpiły Zarządy z tymi członkami? Zarząd Główny Mac. Szk. zwracał uwagę w swych okólnikach, że przy wykreślaniu członków należy być bardzo ostrożnym i raczej kierować się względami wartości danej jednostki. Młodzież i bezrobotnych należy przyjmować do Macierzy za zniżoną wkładką, zaś za młodzież zorganizowaną w Chórach, Kółkach amatorskich i Kółkach Samokształceniowych powinny Koła same wkładkę zapłacić. Zależać nam powinno na tym, aby ani jednej wartościowej jednostki się nie pozbywać.

Pocieszającym objawem jest wzrost Kółek Samokształceniowych, tych bardzo pożytecznych i potrzebnych jednostek organizacyjnych. Fakt ten świadczy o tym, że młodzież nasza, która ma wkrótce objąć ster pracy społecznej, garnie się do oświaty. Ze wzrostem Sekcyj Kół, wzrosła również i liczba członków tychże i liczba imprez. Społeczeństwo nasze, jak zwykle zawsze ofiarne, pełne poświęceń dla spraw narodowych, śpieszy chętnie na wszelkie imprezy Macierzy, co z uznaniem należy podkreślić, boć lud nasz rekrutuje się przeważnie z biednych jednostek. Inicjatorom i organizatorom tych imprez należą się słowa pełnego uznania i jak najserdeczniejszego podziękowania za wszelką ich bezinteresowną pracę.

Równocześnie Zarząd Główny na tym miejscu składa jak najszczerze podziękowanie Zarządom poszczególnych Kół, za ich ofiarną i gorliwą pracę. Przy przeglądaniu gospodarki Kół z przyjemnością stwierdzić trzeba, że naogół Koła pracowały bardzo intensywnie, wpłaciły w całości należytość statutową do Zarządu Głównego, a nawet są wypadki, że wpłaciły więcej, niż były powinny. Zasługa to przede wszystkim Zarządów tych Kół i im

należy się specjalne uznanie za należyte spełnianie przyjętych na siebie obowiązków.

Lecz niestety, z ubolewaniem należy też stwierdzić, że kilka Kół w roku sprawozdawczym rozwijały bardzo słabą działalność. W zestawieniu statystycznym jest widocznym, że czasem Koło w małej wiosce wpłaciło do Zarządu Głównego więcej, niż drugie Koło, przewyższające go liczbą członków i lepszymi warunkami pracy. Niechaj Zarządy tych Kół zwrócą uwagę na tablice statystyczne i na wyczyny Kół wzorowych, a z pewnością w przyszłości rozwiną także żywszą działalność.

Wiele Kół prowadzi jeszcze gospodarkę samowolną, nie przestrzega instrukcyj Zarządu Głównego. I tu musi nastąpić poprawa. Tylko tam, gdzie panuje porządek i karność, może nastąpić postęp i korzyść dla sprawy. Przystąpmy wszyscy bez wyjątku do pracy, a będzie napewno lepiej. Pamiętajmy, że przez oświatę idzie się do dobrobytu.

Liczba bięta	Siedziba Koła	Liczba członków 31 grudnia 1935	Wstąpiło w r. 1936	Wystąpiło w r. 1936	Liczba członków 31 grudnia 1936	Walne zgromadzenie	Posiedzeń zarządu	Czytelnia	Czasopisma	Biblioteka	Lokal biblioteki Jaka biblioteka? Z jaką połączona?	Ilość dzieł w bibliotece
1	Błędowice Dolne I.	116	3	1	118	1	10	tak	4	tak	gospoda	276
2	Błędowice Dolne II.	93	5	5	93	1	12	—	—	tak	gospoda	127
3	Boconowice	35	3	3	35	1	4	tak	3	tak	szkoła	42
4	Bukowiec	70	—	6	64	1	5	tak	3	tak	prywatny lokal***	120
5	Bystrzyca	116	—	—	116	1	3	—	—	—	—	—
6	Cierlicko Dolne	47	2	5	44	1	8	—	—	tak	Dom Macierzy	49
7	Cierlicko Górne	82	19	—	101	1	14	—	1	tak	Braterstwo***	80
8	Czeski Cieszyn	312	29	—	341	1	9	—	—	tak	Ratusz***	713
9	Datynie Dolne	46	2	—	48	1	7	—	—	tak	szkoła***	117
10	Gnojnik	86	—	6	80	1	7	—	—	tak	szkoła*	50
11	Grodziszcz	30	1	—	31	1	4	—	—	tak	przedszkole***	79
12	Gródek	83	2	3	82	1	16	—	—	tak	Dom Macierzy	461
13	Guty	16	—	—	16	1	7	—	—	tak	szkoła***	10
14	Jabłonków	82	27	12	97	1	10	—	—	—	—	—
15	Karpętna	20	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
16	Kocobędz	69	1	9	61	1	7	—	—	tak	szkoła***	23
17	Kojkowice	37	4	2	39	1	2	—	—	—	—	—
18	Końska I.	125	70	12	183	1	6	—	—	tak	szkoła***	256
19	Końska II.	54	3	1	56	1	12	—	—	—	—	—
20	Koszarzyska	22	—	1	21	1	2	—	—	tak	szkoła	47
21	Leszna Dolna	55	21	3	73	1	6	—	—	tak	szkoła	80
22	Łomna Dolna	40	—	—	40	1	2	—	—	tak	szkoła	33
23	Łomna Górna	21	1	—	22	1	2	—	—	—	—	—
24	Łyżbice	62	11	3	70	1	3	—	—	—	—	—
25	Ligota Kameralna	40	3	5	38	1	4	—	—	—	—	—
26	Milików	36	—	—	36	1	7	—	—	—	—	—
27	Mistrzowice—Koniaków	56	5	2	59	1	10	tak	3	—	—	—
28	Mosty przy Cieszyńcu	93	10	12	91	1	10	—	—	tak	szkoła***	54
29	Mosty przy Jabłonkowie	85	3	3	85	1	9	—	—	—	—	—
30	Nawsie I.	109	10	19	100	1	11	—	—	—	—	—
31	Nawsie II.	34	9	—	43	1	7	—	—	—	—	—
32	Nawsie III.	32	—	3	29	1	4	—	—	tak	szkoła	50
33	Niebory	40	3	—	43	1	1	—	—	tak	szkoła***	82
34	Nydek	38	2	6	34	1	4	—	—	tak	szkoła***	7
35	Oldrzychowice	69	5	1	73	1	4	—	—	tak	lokal prywatny	30
36	Piosek	51	2	—	53	1	5	—	—	tak	szkoła	50
37	Piosek—Baginiec	23	—	1	22	1	5	tak	1	tak	szkoła*	50
38	Ropica	83	1	7	77	1	8	—	—	tak	lokal gminny***	305
39	Rzeka	21	—	—	21	1	2	—	—	tak	szkoła***	220
40	Sibica	79	1	—	80	—	3	—	—	tak	przedszkole***	629
41	Stanisławice	10	36	—	46	1	5	—	—	tak	szkoła	60
42	Szumbark	63	11	—	74	1	12	—	—	tak	szkoła***	78
43	Śmitowice	67	3	5	65	1	1	—	—	tak	szkoła***	235
44	Trzanowice	54	6	3	57	1	3	—	—	tak	szkoła	271
45	Trzycieź	55	3	8	50	1	7	—	—	tak	szkoła***	46
46	Trzynieć	122	32	2	152	1	9	—	—	—	—	—
47	Wendrynia	140	22	13	149	1	8	—	—	—	—	—
48	Żuków Dolny	66	19	1	84	1	8	—	—	tak	szkoła***	83
49	Żuków Górny	48	10	5	53	1	5	—	—	—	—	—
50	Żywocice	44	6	4	46	1	7	—	—	tak	Dom Robotn.***	24
Razem . . .												4837

Objaśnienia: * Biblioteka wędrowna Macierzy. ** Biblioteka Koła + wędrowna, *** Biblioteka

Ilość tomów w bibliotece	Wypożycza się	Liczba czytelników	Liczba wypożyczo- nych dzieł	Liczba wypożyczo- nych tomów	Odczyty	Kółka amatorskie	Przedstawienia	Obchody narodowe i inne	Zabawy, festyny i wycieczki	Kółko śpiewackie	Ilość człon. Kółka	Próby chóru	Ilość członków Zarządu w r. 1936.
327	raz w tygodniu	45	276	320	4	tak	3	4	3	tak	32	raz w tygodniu	12
170	"	27	60	79	—	"	4	2	3	"	86	"	12
42	"	19	171	171	3	"	2	2	—	—	—	—	6
140	"	70	1350	1392	3	"	2	1	5	tak	30	raz w tygodniu	7
—	—	—	—	—	2	"	4	3	3	"	30	"	12
50	według potrzeby	38	124	120	—	"	2	2	4	"	24	"	9
91	raz w tygodniu	68	766	840	1	"	1	2	3	"	42	"	4
850	2 razy w tygodniu	141	3147	3836	—	"	4	3	4	"	24 ¹⁾	"	6
123	raz w tygodniu	34	418	435	4	"	1	1	—	"	17	w razie potrzeby	7
55	według potrzeby	28	252	184	—	"	4	1	1	"	18	raz w tygodniu	9
93	raz w tygodniu	19	62	82	1	"	2	1	1	"	20	"	6
521	każdy dzień	62	652	785	—	"	3	2	6	"	25	"	7
16	"	25	193	221	1	"	3	3	2	"	20	"	4
—	—	—	—	—	15	"	2	2	4	"	27	"	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
28	raz w tygodniu	42	470	470	8	tak	6	—	2	tak	36	raz w tygodniu	7
—	"	—	—	—	1	"	3	1	3	"	15	"	4
290	raz w tygodniu	111	3157	3589	3	"	2	1	3	—	—	—	12
52	według potrzeby	23	159	167	4	tak	1	3	—	tak	25	raz w tygodniu	6
113	raz w miesiącu	7	12	16	3	"	2	2	2	—	—	—	11
40	według potrzeby	19	102	110	—	"	1	1	3	tak	20	według potrzeby	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	1	tak	3	2	2	—	—	—	7
—	—	—	—	—	4	"	2	2	2	tak	30	raz w tygodniu	6
—	—	—	—	—	4	"	—	1	—	"	30	"	4
—	—	—	—	—	4	"	5	1	8	—	—	—	4
67	2 razy w miesiącu	32	393	406	5	"	2	1	7	tak	26	raz w tygodniu	7
—	—	—	—	—	3	"	3	2	1	"	68	"	12
—	—	—	—	—	7	"	3	1	5	"	20	"	6
—	—	—	—	—	—	"	3	—	1	—	—	—	5
56	raz w tygodniu	32	272	293	4	—	2	—	—	—	—	—	6
93	"	268	613	656	1	tak	1	1	1	—	—	—	4
10	"	29	7	10	4	—	1	1	1	—	—	—	9
39	według potrzeby	—	—	—	—	tak	1	1	—	—	—	—	6
55	2 razy w tygodniu	37	154	161	5	"	4	2	4	tak	28	dorywczo	5
50	raz w tygodniu	14	113	113	3	"	2	2	3	—	—	—	6
326	"	49	986	1102	—	—	2	1	—	tak	—	w razie potrzeby	10
245	dorywczo	28	220	245	4	—	—	—	—	—	—	—	4
711	raz w tygodniu	59	1056	1204	—	tak	1	—	—	tak	18	2 razy w tygod.	2
65	"	42	127	127	12	—	1	1	2	"	16	raz w tygodniu	8
90	"	25	259	350	4	tak	3	2	24	"	34	"	11
250	"	65	225	234	13	"	3	2	6	"	38	"	9
293	"	16	45	75	—	—	2	2	1	—	—	—	6
69	zawsze czynna	41	536	550	—	tak	3	2	3	tak	18	raz w tygodniu	8
—	—	—	—	—	1	"	4	3	3	—	—	—	14
—	—	—	—	—	5	"	2	2	3	—	—	—	8
95	codziennie	110	711	719	2	"	4	1	4	tak	32	raz w tygodniu	7
—	—	—	—	—	—	"	1	—	1	—	—	—	4
24	raz w tygodniu	—	—	—	6	"	1	2	3	tak	28	raz w tygodniu	6
5539		1625	17588	19062	145	41	111	75	141	31	977		356

Objaśnienia: * Biblioteka wędrowna Macierzy. ** Biblioteka Koła + wędrowna, *** Biblioteka

Liczba bieżąca	Siedziba Koła	Liczba członków 31 grudnia 1935	Wstąpiło w r. 1936	Wyszło w r. 1936	Liczba członków 31 grudnia 1936	Wale agromadzenia	Posiedzeń zarządu	Czytelnia	Czasopisma	Biblioteka	Lokal biblioteki Jaka biblioteka? Z jaką połączona?	Ilość dzieł w bibliotece
1	Bogumin Nowy	136	9	7	138	1	18	—	—	tak	szkoła	539
2	Darków	120	9	—	129	—	1	—	—	—	—	—
3	Dąbrowa	141	22	11	152	1	7	—	—	tak	Dom Macierzy*	327
4	Dzieńmorowice	53	—	—	53	1	13	tak	3	—	gospoda**	38
5	Frysztat I.	223	4	1	226	1	15	—	—	—	—	—
6	Frysztat II.	44	1	4	41	1	7	—	—	tak	Przedszkole	146
7	Gruszów	140	10	12	138	1	12	—	—	—	szkoła*	454
8	Karwina I.	116	4	1	119	1	15	—	—	—	przedszkole	416
9	Karwina II.	137	4	—	141	1	11	—	—	—	—	—
10	Karwina III.	114	43	6	151	1	10	—	—	tak	szkoła	349
11	Karwina IV.	128	18	9	137	1	14	—	—	—	przedszkole	743
12	Karwina V.	199	53	11	241	1	18	tak	2	—	Dom Proletar.	225
13	Karwina VI.	251	12	—	263	1	12	—	—	—	gospoda	660
14	Lutynia Niem.	124	6	2	128	1	11	—	—	—	szkoła*	220
15	Lutynia Pol.	189	6	9	186	1	20	—	—	—	przedszkole*	227
16	Łązy I.	204	6	10	200	1	9	—	—	—	—	—
17	Łązy II.	102	5	5	102	1	9	—	—	—	—	—
18	Łąki	159	2	4	157	1	11	tak	8	tak	szkoła	302
19	Markłowice Dolne	80	7	12	75	1	8	—	3	—	szkoła*	120
20	Olbrachcice	110	—	5	105	1	12	—	—	—	Dom Robotniczy	110
21	Orłowa I.	225	16	22	219	1	7	—	—	—	—	—
22	Orłowa II.	65	1	7	59	1	8	—	—	—	—	—
23	Ostrawa Śląska	101	32	1	132	1	12	—	—	tak	bursa M. Szk. P. L. Kotarby	240
24	Pietrwałd	37	3	—	40	1	8	—	—	—	—	—
25	Piotrowice	80	2	2	80	1	8	—	—	—	—	—
26	Poręba	110	4	7	107	1	11	—	—	tak	szkoła	410
27	Pudłów	93	3	—	96	1	15	tak	2	—	ratusz gminny***	—
28	Raj	53	1	—	54	1	12	—	—	—	szkoła	301
29	Rychwałd	129	—	7	122	1	12	—	—	—	szkoła***	284
30	Skrzeczoń	145	7	9	143	1	17	—	—	—	przedszkole***	334
31	Stare Miasto	25	6	9	22	1	6	tak	—	—	Urząd gminny***	34
32	Stonawa	172	55	2	225	1	7	—	3	—	Dom katolicki	692
33	Sucha Dolna	87	8	5	90	1	9	—	—	—	gospoda***	231
34	Sucha Górna I.	128	20	9	139	1	8	—	—	—	lokal gminny	118
35	Sucha Górna II.	86	9	2	93	1	14	—	—	—	gospoda	218
36	Sucha Górna III.	90	6	—	96	1	10	tak	—	—	gospoda	185
37	Sucha Średnia I.	140	5	9	136	1	14	—	—	—	—	—
38	Sucha Średnia II.	49	13	10	52	1	8	—	—	—	—	—
39	Szonymiel—Bogumin	81	13	13	81	1	10	—	—	tak	szkoła	194
40	Wierzniowice	67	—	8	59	1	10	—	—	—	lokal prywatny	103
41	Zabłocie	63	4	4	63	1	7	—	—	—	gospoda	140
42	Zawada	71	—	21	50	1	10	—	—	—	gospoda*	215
Razem		4867	429	256	5040	41	456	8	21	32		8575

Zestawienie

1	Powiat cieszyński	3277	406	172	3511	48	317	5	15	34		4837
2	Powiat frysztacki	4867	429	256	5040	41	456	8	21	32		8575
Razem		8144	835	428	8551	89	773	13	36	66		13412

Objaśnienia: * Biblioteka wędrowna, ** Biblioteka Koła + wędrowna. *** Biblioteka

Ilość tomów w bibliotece	Wypłyca się	Liczba czytelników	Liczba wypłyco- nych dzieci	Liczba wypłyco- nych tomów	Odazysty	Kółka amatorskie	Przedstawienia	Ochoły narodowe i inne	Zakłady, festyny i wyścigi	Kółka śpiewackie	Ilość człon. Kółka	Próby chóru	Ilość członków Zarządu w r. 1936
576	raz w tygodniu	59	854	892	10	tak	5	4	2	tak	38	raz w tygodniu	10
451	2 razy w tygodniu	80	1354	1361	—	—	3	4	2	—	42	—	6
45	2 razy w miesiącu	10	30	47	2	—	2	1	4	—	41	—	12
161	raz w tygodniu	9	22	49	8	—	3	3	tak	40	raz w tygodniu	12	
635	—	53	1004	1670	3	—	3	1	5	—	30	—	8
468	—	214	509	539	3	—	2	3	3	—	36	—	11
436	raz w tygodniu	86	302	1284	—	—	3	2	3	—	51	—	16
820	—	38	293	325	—	—	3	3	5	—	53	—	12
251	2 razy w tygodniu	18	160	180	—	—	3	1	4	—	41	—	6
729	raz w tygodniu	34	342	353	—	—	4	7	—	—	60	—	20
270	—	42	1000	1014	4	—	2	2	2	—	42	—	6
255	—	47	340	382	1	—	4	2	5	—	54	—	6
—	—	—	—	—	18	—	1	3	4	—	35	—	18
—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	55	—	6
340	raz w tygodniu	60	320	340	15	—	2	3	3	—	50	—	6
135	—	48	430	472	2	—	3	—	3	—	38	—	8
132	—	43	282	237	10	—	3	5	—	—	20	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	78	raz w tygodniu	6
270	raz w tygodniu	15	20	30	4	tak	2	4	3	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	5	tak	26	według potrzeby	7	
451	raz w tygodniu	24	288	332	15	tak	3	3	2	—	35	raz w tygodniu	10
332	co 2 tygodnie	21	230	230	—	—	2	1	3	—	40	—	9
318	raz w tygodniu	25	436	436	1	—	2	1	5	—	39	—	11
371	—	46	237	268	4	—	2	3	3	—	35	—	12
29	—	38	852	878	3	—	2	1	6	—	28	—	6
692	—	75	412	365	4	—	3	5	4	—	—	—	7
235	—	33	470	470	2	—	2	2	4	—	—	—	8
221	—	12	72	74	—	—	3	3	3	—	—	—	11
230	każdy dzień	36	206	231	—	—	3	—	4	tak	—	raz w tygodniu	14
364	raz w tygodniu	3	12	14	6	—	2	2	5	—	30	—	10
—	—	29	58	123	1	—	—	3	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	3	—	—	6
194	raz w tygodniu	—	—	—	2	—	3	2	5	—	—	—	8
118	—	32	194	194	2	—	4	1	1	tak	27	raz w tygodniu	10
164	—	15	94	106	1	—	5	3	5	—	32	—	6
230	—	22	113	128	3	—	2	3	2	—	28	—	6
—	—	23	42	44	2	—	3	2	5	—	20	—	6
9923		1290	10978	13068	128	36	93	85	143	32	1202		288

ogólne:

5539	1625	17588	19062	145	41	111	75	141	31	977	356
9923	1290	10978	13068	128	36	93	85	143	32	1202	288
15462	2915	28566	32130	273	77	204	160	284	63	2179	644

Kółka połączona z gminną.

W skład poszczególnych prezydiów Kół wchodził:

Okręg frysztański:

1. **Nowy Bogumin.** Rok założenia 1905, przewodn. Kopciński Mieczysław, malarz, sekretarz Kocur Alfred, kier. szkoły, skarbnik Kocurówna Gabriela, naucz., lustrator Pszczółka Paweł, kierownik szkoły, Nowy Bogumin.

2. **Darków.** Rok założenia 1912, przew. Foltyn Franciszek, górnik, sekretarz Chlebek Robert, naucz., skarbnik Słowik Jan, emer. górnik, lustrator Jerzy Rusnok, naucz. wydz., Karwina.

3. **Dąbrowa.** Rok założenia 1910, przewodniczący Szewieczek Szczepan, sztygar, sekretarz Popek Robert, górnik, skarbnik Kożusznik Fryderyk, sklepowy, lustrator Burian Wiktor, prof. gimn., Orłowa.

4. **Dziemorowice.** Rok założenia 1907, przewodniczący Kubatko Leon, kier. szkoły, sekretarz Bednarz Rudolf, kier. filii C. S. Ł., skarbnik Błanik Karol, robotnik, lustrator Jan Wojtek, kier. szk., Polska Lutynia.

5. **Frysztat I.** Rok założenia 1908, przewodn. Maultz Jan, naucz., sekretarz Bolek Jan, naucz., skarbnik Pawliczek Franciszek, dyr. Banku, lustrator Ostafin Józef, kier. szk., Dąbrowa.

6. **Frysztat II.** Rok założenia 1926, przewodn. Pośpiech Adolf, sekretarz Woźnicówna Anna, naucz. przedszk., skarbnik Wujcik Ludwik, lustrator Bajgier Rafał, naucz. wydz., Frysztat.

7. **Gruszów.** Rok założenia 1908, przewodn. Powroźnik Józef, sekretarz Wojtyła Teofil, skarbnik Mikołajek Jerzy, naucz. wydz., lustrator Karol Siwek, kier. szk., Mar. Góry.

8. **Karwina I.** Rok założenia 1908, przewodn. Piechaczek Józef, kier. szkoły, sekretarz Kwiczala Franciszek, nauczyciel, skarbnik Stokłosiński Jan, górnik, lustrator Badura Józef, prof. gimnazjum, Orłowa.

9. **Karwina II.** Rok założenia 1908, przewodn. Bonczek Leonard, naucz., sekretarz Sembol Wiktor, urzęd. gór., skarbnik Łysek Alojzy, urzęd. gór., lustrator Rzyman Józef, naucz. wydział., Łazy.

10. **Karwina III.** Rok założenia 1918, przewodn. Czechowicz Franciszek, sztygar, sekretarz Brożek Rudolf, skarbnik Mosio Stanisław, lustrator Badura Józef, prof. gimn., Orłowa.

11. **Karwina IV.** Rok założenia 1922, przewodn. Michalik Henryk, kier. szk., sekretarz Michejda Karol, naucz., skarbnik Gąsior Józef, ślusarz, lustrator Kubeczka Adolf, naucz., Łazy.

12. **Karwina V.** Rok założenia 1922, przewodn. Szarowski Józef, emer. górnik, sekretarz Halama Władysław, urzęd. skarbnik Przybyła Józef, emer. górnik, lustrator Guziur Teodor, kier. szk., Karwina.

13. **Karwina VI.** Rok założenia 1923, przewodn. Niezgoda Karol, górnik, sekretarz Baranek Jan, naucz., skarbnik Włosok Józef, sztygar, lustrator Drózd Alojzy, prof. gimn., Orłowa.

14. **Niem Lutynia.** Rok założenia 1911, przewodn. Pastuszek Rudolf, kolejarz, sekretarz Pasz Władysław, naucz., skarbnik Woska Szczepan, lustrator Niemiec Józef, prof. gimn., Orłowa.

15. **Pol. Lutynia.** Rok założenia 1913, przewodn. Woska Franciszek, sekretarz Bystroń Ferdynad, skarbnik Kudziółka Emil, lustrator Karol Polak, kier. szkoły, Poręba.

16. **Łazy I.** Rok założenia 1909, przewodn. Pasz Józef, sztygar, sekretarz Rzyman Józef, naucz. wydz., skarbnik Rozbrój Robert, górnik, lustrator Burian Wiktor, prof. gimn., Orłowa.

17. **Łazy II.** Rok założenia 1911, przewodn. Edward Kynast, em. koksiarz, sekretarz Karol Piegza, naucz. wydz., skarbnik Franciszek Chwajół, koksiarz, lustrator Folwarczny Rudolf, prof. gimn., Orłowa.

18. **Łąki n/O.** Rok założenia 1912, przewodn. Gattnar Alojzy, rolnik, sekretarz Chlebek Robert, naucz., skarbnik Kokotek Józef, naucz., lustrator Rusnok Jerzy, naucz. wydz., Karwina.

19. **Marklowice Dolne.** Rok założenia 1908, przewodn. Molinek Teofil, kier. szkoły, sekretarz Adamecki Alojzy, rolnik, skarbnik Sikora Franciszek, górnik, lustrator Ogrocki Gabriel, sekretarz „Wzajemnej Pomocy“, Frysztat.

20. **Olbrachcice.** Rok założenia 1914, przewodn. Farnik Jan, nauczyciel, sekretarz Zahrajówna Anna, skarbnik Kalisz Franciszek, lustrator Jeżowicz Franciszek, kier. szkoły, Stonawa.

21. **Orłowa I.** Rok założenia 1908, przewodn. Folwarczny Rudolf, prof. gimn., sekretarz Kozusznikówna Fryderyka, naucz. szk. gosp., skarbnik Folwarczny Jan, prof. gimn., lustrator Józef Niemiec, prof. gimn., Orłowa.

22. **Orłowa II.** Rok założenia 1925, przewodn. Szarowski Emanuel, chałupnik, sekretarz Pastuszkówna Milada, naucz. przedszk., skarbnik Bystroń Karol, magazynier C. S. Ł., lustrator Farny Alfred, prof. gimn., Orłowa.

23. **Ostrawa Śl.** Rok założenia 1908, przewodn. Wilczyński Józef, wł. realn., sekretarz Potysz Teofil, naucz., skarbnik Kuncówna Gabriela do listopada, później Szymonik Franciszek, dyr. szk. wydz., lustrator ks. Karol Trombik, prof. gimn., Orłowa.

24. **Pietwałd.** Rok założenia 1930, przewodn. Olszowy Wojciech, sekretarz Rzyman Józef, skarbnik Łabudek, lustrator Piegza Karol, naucz. wydz., Łazy.

25. **Piotrowice.** Rok założenia 1925, przewodn. Sobocik Emil, sekretarz Piechaczek Franciszek, skarbnik Szyrocki Rudolf, lustrator Gabriel Ogrocki, sekretarz „Wzajemnej Pomocy“, Frysztat.

26. **Poręba.** Rok założenia 1908, przewodn. Urbańczyk Henryk, nadsztygar, sekretarz Polak Karol, kier. szkoły, skarbnik Szuścik Maks., kier. filii CSL, lustrator Potysz Wincenty, naucz. wydz., Łazy.

27. **Pudłów.** Rok założenia 1908, przewodn. Ondrzejek Józef, urzędnik, sekretarz Podeszwa Franciszek, skarbnik Szymeczek Franciszek, rolnik, lustrator Kocur Alfred, kier. szkoły, Nowy Bogumin.

28. **Raj.** Rok założenia 1924, przewodn. Polok Józef, sekretarz Pinkas Rudolf, skarbnik Kunz Karol, lustrator Marosz Karol, naucz. wydz., Frysztat.

29. **Rychwałd.** Rok założenia 1908, przewodn. Janeczko Gabriel, rolnik, sekretarz Siwek Rudolf, kier. szkoły, skarbnik Dostal Walenty, nadsztygar, lustrator Polak Karol, kier. szkoły, Poręba.

30. **Skrzeczoń.** Rok założenia 1909, przewodn. Alojzy Skulina, kier. filii T. O. Z., sekretarz Zyder Jan, kier. szkoły, skarbnik Sedlaczek Franciszek, lustrator Wojtek Jan, kier. szkoły, Polska Lutynia.

31. **Stare Miasto.** Rok założenia 1929, przewodn. Wawreczka Ludwik, sekretarz Uherek Alfons, skarbnik Rusok Jakób, lustrator Marosz Karol, naucz. wydz., Frysztat.

32. **Stonawa.** Rok założenia 1910, przewodn. Jeżowicz Franciszek, kier. szkoły, sekretarz Tomiczek Karol, naucz., skarbnik Ryba Antoni, nadsztygar, lustrator Drózd Alojzy, prof. gimn., Orłowa.

33. **Sucha Dolna.** Rok założenia 1913, przewodn. Czyż Franciszek, kontroler CSŁ, sekretarz Dzik Teodor, prof. gimn., skarbnik Kubeczka Jan, chałupnik, lustrator Bonczek Leonard, naucz. szk. wydz., Karwina.

34. **Sucha Górna I.** Rok założenia 1913, przewodn. Sznappa Alojzy, naucz., sekretarz Trzaskalik Henryk, górnik, skarbnik Olszok Franciszek, stolarz, lustrator Piprek Rudolf, nadsztygar, Łazy.

35. **Sucha Górna II.** Rok założenia 1913, przewodn. Toboła Rudolf, sekretarz Wrubel Jan, skarbnik Gałuszka Piotr, lustrator Folwarczny Józef, prof. gimn., Orłowa.

36. **Sucha Górna III.** Rok założenia 1913, przewodn. Macura Karol, sekretarz Michejda Adolf, skarbnik Wałoszek Józef, lustrator Dziadura Karol, nadsztygar, Sucha Średnia.

37. **Sucha Średnia I.** Rok założenia 1910, przewodn. Chmiel Jan, chałupnik, sekretarz Poncza Karol, naucz., skarbnik Pawlas Józef, chałupnik, lustrator Dziadura Karol, nadsztygar, Sucha Średnia.

38. **Sucha Średnia II.** Rok założenia 1913, przewodn. Kożusznik Paweł, emer. dozorca, sekretarz Folwarczny Józef, prof. gimn., skarbnik Michalik Józef, górnik, lustrator Molenda Leon, dyr. szk. wydz., Sucha Górna.

39. **Szonychel.** Rok założenia 1922, przewodn. Pszczółka Paweł, kier. szkoły, sekretarz Szarowska Waleria, naucz. przedszkola, skarbnik Brzeźniak Franciszek, lustrator Ks. Jerzy Jurosek, prof. gimn. realn., Orłowa.

40. **Wierzniewice.** Rok założenia 1911, przewodn. Duda Stefan, sekretarz Bizoń Henryk, kier. szkoły, skarbnik Rusek Józef, lustrator Jeleń Jan, dyr. szkoły wydz., Niem. Lutynia.

41. **Zabłocie.** Rok założenia 1924, przewodn. Wzientek Rafał, kowal, sekretary Russek Józef, górnik, skarbnik Szymurda Franciszek, tokarz, lustrator Kocur Alfred, kier. szkoły, Nowy Bogumin.

42. **Zawada.** Rok założenia 1923, przewodn. Kondziołka Adolf, rolnik, sekretarz Chroboczek Alojzy, kier. szkoły, skarbnik Chro-

boczek Alojzy, kier. szkoły, lustrator Urbańczyk Jan, kier. szkoły, Piotrowice.

W skład poszczególnych prezydiów Kół wchodził:

Okręg cieszyński:

1. **Błędowice Dolne I.** Rok założenia 1909, przewodn. Chmiel Karol, nacz. gminy, sekretarz Fiedor Jan, kier. szkoły, skarbnik Prymus Bernard, emer. urzędnik, lustrator Franciszek Czyż, kontr. konsumu, Sucha Dolna.
2. **Błędowice Dolne II.** Rok założenia 1924, przewodn. Toman Franciszek, dyr. szk. wydź., sekretarz Folwarczny Adolf, naucz., skarbnik Toman Franciszek, rzeźnik, lustrator Franciszek Czyż, kontr. konsumu, Sucha Dolna.
3. **Boconowice.** Rok założenia 1911, przewodn. Szkandera Józef, rolnik, sekretarz Skulina Franciszek, nauczyciel, skarbnik Zogatta Jerzy, rolnik, lustrator Paszek Rudolf, kier. szk. wydź., Jabłonków.
4. **Bukowiec.** Rok założenia 1928, przewodn. Polok Paweł, stolarz, sekretarz Doffkova Maria, naucz., skarbnik Doffek Henryk, kier. szkoły, lustrator Podleśny Wiktor, naucz. Końska—Kanada.
5. **Bystrzyca n/O.** Rok założenia 1908, przewodn. Budnik Rudolf, dyr. szk. wydź., sekretarz do 15/X 36 Ostruszka Paweł, naucz., później Zawadzki Alojzy, naucz., skarbnik Kozieł Jan, naucz. wydź., lustrator Adam Kubala, dyr. szk. wydź., Trzynieć.
6. **Cierlicko Dolne.** Rok założenia 1930, przewodn. Chmiel Józef, sekretarz Kożusznikówna Karolina, naucz., skarbnik Farny Gustaw, lustrator Toman Franciszek, dyr. szk. wydź., Błędowice Dolne.
7. **Cierlicko Górne.** Rok założenia 1922, przewodn. Fucik Gustaw, sekretarz Gradkówna Helena, naucz. przedszk., skarbnik Wałach Adolf, lustrator Toman Franciszek, dyr. szkoły wydź., Błędowice Dolne.
8. **Czeski Cieszyn.** Rok założenia 1924, przewodn. Jarosław Waleczko, redaktor, sekretarz Jerzy Trombik, naucz. wydź., skarbnik Karol Toman, dyr., lustrator insp. Józef Jonszta, Cz. Cieszyn.
9. **Datynie Dolne.** Rok założenia 1908, przewodn. Karol Toman, stolarz, sekretarz Franciszek Chmiel, kier. szkoły, skarbnik Emil Kołder, sklepowy, lustrator Toman Franciszek, dyr. szk. wydź., Błędowice Dolne.
10. **Gnojnik.** Rok założenia 1929, przewodn. Stonawski Józef, rolnik, sekretarz Duława Rudolf, rolnik, skarbnik Kowalczyk Ludwik, urzędnik, lustrator Mandrysz Wilhelm, kier. szk., Strzycieź.
11. **Grodziszcz.** Rok założenia 1925, przewodn. Harok Alojzy, sekretarz Kukuczowa Anna, skarbnik Wojnar Jerzy, lustrator Franek Franciszek, kier. szkoły, Cierlicko Dolne.
12. **Gródek.** Rok założenia 1922, przewodn. Pilch Adam, sekretarz Franciszek Kupka, naucz., skarbnik Heczko Paweł, em. kier., lustrator Zawadzki Alojzy, naucz., Bystrzyca.
13. **Guty.** Rok założenia 1923, przewodn. Brzeżek Paweł, sekretarz Kula Jan, skarbnik Szczerba Józef, lustrator Kantor Jan, kier. szkoły, Oldrzychowice.

14. **Jabłonków.** Rok założenia 1923, przewodn. Paszek Rudolf, dyr. szk. wydz., sekretarz Pawlita Henryk, skarbnik Kożusznik Leopold, kier. filii T. O. Z., lustrator Franek Józef, em. kier. szk., Czeski Cieszyn.

15. **Karpętna.** Rok założenia 1922, przewodn. Adam Mrózek, nauczyciel, sekretarz Rudolf Juranek, skarbnik Rudolf Sikora, lustrator Jerzy Walek, dyr. szk. wydz., Czeski Cieszyn.

16. **Koćobędz.** Rok założenia 1923, przewodn. Poncza Józef, rolnik, sekretarz Zagóra Karol, kier. szkoły, skarbnik Kisza Karol, lustrator Manderla Józef, kier. biura M. Szk., Czeski Cieszyn.

17. **Kojkowice.** Rok założenia 1931, przewodn. Kajzar Paweł, rolnik, sekretarz Gajdzica Paweł, kier. szk., skarbnik Przeczek Józef, chałupnik, lustrator Kudziełka Alojzy, naucz. wydziałowy, Trzyniec.

18. **Końska I.** Rok założenia 1908, przew. Sikora Paweł, naucz., sekretarz Firlanka Zofia, dyr. szk. gosp., skarbnik Stec Franciszek, mistrz krawiecki, lustrator dyr. Berger Karol, Cz. Cieszyn.

19. **Końska II.** Rok założenia 1932, przewodn. Mohyla Wiktor, emer. prof., sekretarz Farna Helena, naucz. przedszk., skarbnik Dudys Jan, lustrator dyr. Karol Berger, Czeski Cieszyn.

20. **Koszaryzyska.** Rok założenia 1928, przewodn. Heczko Paweł, nacz. gminy, sekretarz Matusik Józef, naucz., skarbnik Zuczek Gustaw, kier. szkoły, lustrator Morcinek Jan, kier. szk., Milików.

21. **Leszna Dolna.** Rok założenia 1922, przewodn. Jan Jaś, rolnik, sekretarz Karol Bocek, naucz., skarbnik Martynek Adam, hutnik, lustrator Kubala Adam, dyr. szk. wydz., Trzyniec.

22. **Łomna Dolna.** Rok założenia 1931, przewodn. Sikora Jerzy, chałupnik, sekretarz Pniok Karol, kier. szkoły, skarbnik Szkandera Jerzy, rolnik, lustrator Paździora Antoni, kier. szkoły, Mosty przy Jabłonkowie.

23. **Łomna Górna.** Rok założenia 1933, przewodn. Józef Sikora, nacz. gminy, sekretarz Wilhelm Mocek, naucz., skarbnik Jan Sikora, lustrator Edward Potysz, urzędnik, Cz. Cieszyn.

24. **Łyżbice.** Rok założenia 1922, przewodn. Sikora Jan, właśc. młyna, sekretarz Gojniczek Paweł, kier. szkoły, skarbnik Gabrysiówna Helena, naucz. przedszk., lustrator Paweł Cymorek, kier. Księgarni M. Szk., Cz. Cieszyn.

25. **Ligołka Kameralna.** Rok założenia 1926, przewodn. Ks. Jan Unucka, pastor, sekretarz Lanc Jan, nauczyciel, skarbnik Ewa Lasocianka, naucz. przedszk., lustrator Szalbot Jan, kier. szk., Śmiłowice.

26. **Milików.** Rok założenia 1928, przewodn. Szkandera Jan, rolnik, sekretarz Kocur Ludwik, skarbnik Morcinenk Jan, kier. szk., lustrator Zientek Jan, emer. naucz., Nawsie.

27. **Mistrzowice—Koniaków.** Rok zał. 1934, przewodn. Cienciała Sobiesław, rolnik, sekretarz Faja Henryk, urzędnik, skarbnik Bartulec Rudolf, kaflarz, lustrator Edward Potysz, urzędnik, Czeski Cieszyn.

28. **Mosty przy Cz. Cieszyńie.** Rok założenia 1926, przewodn. Potysz Wiktor, chałupnik, sekretarz Tesarczyk Hubert, kier. szk., skarbnik Szewieczek Piotr, kupiec, lustrator dyr. Karol Berger, Cz. Cieszyn.

29. **Mosty przy Jabł.** Rok założenia 1926, przewodn. Szotkowski Franciszek, emer. kol., sekretarz Malik Karol, naucz., skarbnik Trombik Jerzy, naucz., lustrator Paweł Lipka, kier. szkoły, Piosek.

30. **Nawsie I.** Rok założenia 1908, przew. Łaboj Paweł, naucz., sekretarz Ks. Karol Krzywoń, pastor, skarbnik Jan Zientek, emer. naucz., lustrator Chowaniec Franciszek, naucz. wyd., Trzynieć.

31. **Nawsie II.** Rok założenia 1931, przewodn. Stonawski Jan, gospodzki, sekretarz Janiczek Jan, rolnik, skarbnik Dorda Jerzy, rolnik, lustrator Łaboj Paweł, nauczyciel, Nawsie.

32. **Nawsie III.** Rok założenia 1931, przewodn. Paweł Sikora, sekretarz Kawulok Paweł, skarbnik Szmek Adam, lustrator Łaboj Paweł, naucz., Nawsie.

33. **Niebory.** Rok założenia 1924, przewodn. Niedoba Adam, chałupnik, sekretarz Bađura Jan, naucz., skarbnik Molin Jan, chałupnik, lustrator Edward Potysz, urzędnik, Cz. Cieszyn.

34. **Nydek.** Rok założenia 1922, przewodn. Raszka Jan, kier. szk., sekretarz Rychlik Tadeusz, naucz., skarbnik Pasz Wilhelm, sklepowy, lustrator Żyła Emil, naucz., Trzynieć.

35. **Oldrzychowice.** Rok założenia 1923, przewodn. Pustówka Paweł, kier. szkoły, sekretarz Pustówka Wilhelm, naucz., skarbnik Koterla Józef, urzędnik, lustrator Kozieł Jan, nauczyciel wyd., Bystrzyca.

36. **Piosek.** Rok założenia 1923, przewodn. Pyszko Adam, rolnik, sekretarz Santarius Teofil, naucz., skarbnik Krzyżanek Adam, cieśla, lustrator Franek Józef, emer. kier. szk., Cz. Cieszyn.

37. **Piosek—Baginieć.** Rok założenia 1931, przewodn. Martynek Jerzy, rolnik, sekretarz Macura Józef, nauczyciel, skarbnik Jochymek Józef, lustrator Dofek Henryk, kier. szk., Bukowiec.

38. **Ropica.** Rok założenia 1909, przewodn. Michalik Jan, sekretarz Krzyżankówna Maria, skarbnik Glos Alojzy, lustrator Trombik Paweł, naucz., Cz. Cieszyn.

39. **Rzeka.** Rok założenia 1926, przewodn. Kisza Jerzy, sekretarz Jerzy Samiec, kier. szk., skarbnik Fójcik Jan, lustrator Szalbot Jan, kier. szkoły, Śmiłowice.

40. **Świbica.** Rok założenia 1924, przewodniczący Molin Karol, skarbnik Macurowa Zuzanna, lustrator Manderla Józef, kier. biura M. Szk., Cz. Cieszyn.

41. **Stanisławice.** Rok założenia 1928, przewodn. Putniorz Józef, sekretarz Józef Stebel, skarbnik Kula Edward, lustrator Franek Franciszek, kier. szk., Cierlicko Górne.

42. **Szumbark.** Rok założenia 1911, przewodn. Kocur Jan, urzędnik kopaln., sekretarz Sikora Karol, kier. szkoły, skarbnik Buchwałdek Jan, urzędnik kopaln., lustrator Krzyszkowski Władysław, naucz., Łazy.

Obroty Kół Macierzy Szkolnej za czas od 1/IV 1936 — 31/III 1937. Powiat frysztański.

Liczba bieżąca	Siedziba Koła	Dochody						Rozchody				Wpłata do Zarządu Głównego	Gotówka kasowa 31/III 1937	
		Gotówka kasowa 1/IV 1936	Wkłady członkowskie	Dary i składki dla Zarządu Głównego	Dary i składki dla Koła	Dochód Brutto z imprez	Różne inne dochody	Razem	Wydatki przy imprezach	Subwencje na cele szkolne	Różne inne rozchody			Razem
1	Bogumin Nowy	419'25	1.126'—	—	2.707'05	5 945'10	257'35	10.454'75	4.766'90	1.180'—	2.186'20	8.133'10	1.787'—	534'65
2	Darków . . .	3.030'65	879'—	—	425'—	734'35	30'—	5.099'—	79'20	274'25	161'20	514'65	847'90	3.736'45
3	Dąbrowa . . .	1.139'15	855'—	—	—	2.326'90	2.117'30	6.438'35	1.143'30	529'40	419'70	2.092'40	134'50	4.211'45
4	Dzieńmorowice .	380'30	287'—	—	287'—	3.709'35	66'—	4.729'65	2 709'50	394'40	282'05	3.475'95	750'—	503'70
5	Frysztat I . . .	2.725'60	1.345'—	—	—	19.698'45	1.390'45	25.159'50	17.757'30	2.097'40	218'—	20.072'70	3.395'—	1 691'80
6	Frysztat II. . .	865'55	195'—	—	550'—	3.105'80	49'—	4 765'35	2.811'—	743'25	188'85	3.743'10	516'50	505'75
7	Gruszków . . .	470'10	1'067'—	—	55'60	4.681'75	325'45	6.599'90	4.416'05	601'—	876'10	5.893'15	631'60	75'15
8	Karwina I. . .	425'15	649'—	—	850'—	844'60	491'55	3 260'30	420'50	242'50	939'65	1.602'65	584'—	1.073'65
9	Karwina II. . .	456'05	925'—	30'—	59'—	1.061'40	628'50	3 159'95	663'20	300'—	1.124'60	2.087'80	610'—	462'15
10	Karwina III . . .	440'05	595'—	—	8'—	1.141'70	195'—	2.379'75	503'80	220'—	440'75	1.164'55	588'80	626'40
11	Karwina IV. . .	475'90	694'—	—	104'—	6.540'05	183'20	7.997'15	3.939'20	728'50	324'—	4.991'70	1.912'85	1 092'60
12	Karwina V. . .	1.127'05	1.160'—	—	5'—	2.892'60	813'—	5.997'65	1.981'90	2.286'—	987'60	5 255'50	370'—	372'15
13	Karwina VI. . .	208'85	1.130'—	—	635'—	6.936'85	521'20	9 431'90	5.180'05	—	2.413'50	7.593'55	997'—	841'35
14	Lutynia Niem . .	—	740'—	—	1.137'30	5.299'40	539'40	7 716'10	3.405'90	—	2.646'—	6.051'90	1 509'—	155'20
15	Lutynia Polska	3.097'75	985'—	200'—	1 307'50	7 209'35	440'—	13.239'60	6.143'65	1.750'90	982'90	8.877'45	1.911'10	2.451'05
16	Łazy I. . .	2.140'95	1.476'—	7'—	1.248'50	4.600'10	115'90	9 588'45	3 916'55	770'—	1 222'50	5.909'05	1.261'80	2.417'60
17	Łazy II. . .	590'20	630'—	—	208'—	3.162'65	329'45	4.920'30	2 492'40	859'60	687'40	4.039'40	563'65	317'25
18	Łąki . . .	109'10	610'—	—	1 926'05	874'—	215'—	3.734'15	535'45	1.749'50	533'—	2.817'95	600'—	316'20
19	Marklowice Dol.	574'70	385'—	—	97'95	3.552'50	790'—	5.400'15	2.124'15	756'10	595'55	3.475'80	976'20	948'15
20	Olbrachcice . .	3.405'70	860'—	—	264'—	3 678'95	938'70	9.147'35	1.552'35	5 516'60	696'85	7.765'80	550'10	831'45
21	Orłowa I . . .	8.308'35	1.725'—	—	3.320'—	10.201'50	2.439'20	25 994'05	6.868'95	4 447'55	2.688'20	14.004'70	2'950'—	9.039'35
22	Orłowa II. . .	1 450'40	575'—	—	775'—	2 175'—	1.035'90	6.011'30	1.297'50	1'793'85	195'—	3.286'35	1.223'60	1.501'35
23	Ostrawa Śląska	1.097'95	975'—	—	2.162'05	2.601'20	754'—	7 590'20	2.038'75	1.907'80	471'50	4.418'05	660'—	2.512'15
24	Pietwałd . . .	532'95	300'—	—	—	55'25	300'—	1.188'20	19'50	80'—	70'—	169'50	300'—	718'70
25	Piotrowice . . .	787'90	315'—	—	1.181'—	1.286'10	101'—	3.671'—	1.878'35	72'30	154'—	2.104'65	500'—	1.066'35
26	Poręba . . .	2.122'15	947'—	—	275'90	3.451'10	70'50	6 866'65	2.124'55	1 283'40	534'55	3 942'50	2.285'95	638'20
27	Pudłów . . .	1.238'05	375'—	—	36'70	2.501'10	55'90	4.206'75	1.819'25	316'20	225'—	2.360'45	963'45	882'85
28	Raj . . .	45'40	320'—	—	1.144'50	5 378'—	731'55	7 619'45	3.618'45	3 946'50	54'50	7 619'45	—	—
29	Rychwałd . . .	85'40	1.470'—	5'—	1.122'50	9.859'75	1.825'10	14.367'75	7.244'45	323'40	3.514'65	11.082'50	2.690'10	595'15
30	Skrzeczoń . . .	190'05	1.375'—	69'—	746'10	12 755'55	1.089'05	16.224'75	10.283'70	2 490'55	714'80	13.489'05	2.230'05	505'65
31	Stare Miasto . .	808'90	85'—	—	—	2.910'90	97'—	3.901'80	2 169'10	821'65	351'30	3.342'05	19'50	540'25
32	Stonawa . . .	496'60	853'—	—	225'—	3 004'60	1.640'—	6.219'20	1.036'75	2 357'25	831'80	4.225'80	1.122'50	870'90
33	Sucha Dolna . .	1.788'90	850'—	39'—	100'—	886'25	455'20	4.119'35	20'—	2.071'20	366'30	2.457'50	1 138'20	523'65
34	Sucha Górna I .	418'55	986'50	—	442'05	3.390'20	5.754'60	10.991'90	2 271'85	6.789'40	332'45	9.393'70	609'50	988'70
35	Sucha Górna II.	472'40	409'—	—	25'—	182'50	4'—	1 092'90	53'10	50'—	592'40	695'50	356'75	40'65
36	Sucha Górna III.	2.437'10	561'—	—	200'—	—	39'—	3.237'10	—	330'—	246'50	576'50	—	2.660'60
37	Sucha Średnia I .	3.641'35	1.330'—	—	931'70	3.655'45	659'60	10 218'10	2.235'95	1.216'20	675'20	4 127'35	3.621'05	2.469'70
38	Sucha Średnia II.	1.644'40	465'—	—	296'—	1.082'60	788'45	4.276'45	510'10	732'60	927'35	2.170'05	1 575'50	530'90
39	Szonymiel . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Bogumin . . .	446'05	514'—	—	578'—	1.812'—	9.327'55	12 677'60	416'85	1 727'30	10 335'65	12 049'80	74'—	123'80
41	Wierzniowice . .	8 642'90	168'—	—	296'—	6.806'—	660'10	16.573'—	3 497'05	537'20	515'10	4.549'35	2.200'—	9 823'65
42	Zabłocie . . .	243'85	340'—	—	565'45	1.038'—	51'80	2 239'10	532'15	50'—	349'10	931'25	487'90	819'95
43	Zawada . . .	461'80	222'—	—	177'80	170'—	748'70	1.780'30	33'10	740'80	958'—	1 731'90	17'50	30'00
Razem . . .		59.443'45	31.753'50	350'—	26.475'70	163.198'90	39.064'65	320.286'20	116.601'80	55.084'55	43.029'75	214.716'10	45 522'55	60.047'55

Zestawienie.

1	Pow cieszyński	31.393'65	18.677'50	273'45	16.213'45	87.332'05	25.281'25	179.171'35	56.843'10	34.468'55	34.522'10	125.833'75	23.193'90	30.143'70
2	Pow. frysztański	59.443'45	31.753'50	350'—	26.475'70	163.198'90	39.064'65	320.286'20	116.601'80	55.084'55	43.029'75	214.716'10	45 522'55	60.047'55
Razem . . .		90.837'10	50.431'—	623'45	42.689'15	250.530'95	64.345'90	499.457'55	173.444'90	89.553'10	77.551'85	340.549'85	68.716'45	90.191'25

Bilans Kół Macierzy Szkolnej z dniem 31/III 1937.
Powiat cieszyński.

50

Liczba bieżąca	Siedziba Koła	A k t y w a					Pasywa	S a l d a	
		Gotówka kasowa z dniem 31/III 1937	Wartość biblioteki	Wartość sceny	Wartość reszty inwentarza	Razem	Wierzyciele i inne zobowiązania	Stan czynny 31/III 1937	Stan bierny 31/III 1937
		Kż	Kż	Kż	Kż	Kż	Kż	Kż	Kż
1	Błędowice Dolne I.	119 60	423'—	—	13 920'80	14'463'40	9.300'—	5.163'40	—
2	Błędowice Dolne II.	599'60	350'—	800'—	2.150'—	3.899 60	—	3.899 60	—
3	Boconowice	4'10	—	1.020'—	—	1 024'10	—	1.024'10	—
4	Bukowice	339'40	200'—	500'—	1.500'—	2.539'40	208'80	2.330'60	—
5	Bystrzyca	3.679'45	—	—	150'—	3.829'45	—	3.829 45	—
6	Cierlicko Dolne	821'70	—	761'40	14'—	1.597 10	—	1.597'10	—
7	Cierlicko Górne	1.294'15	—	200'50	1.300'—	2.794'65	—	2 794'65	—
8	Czeski Cieszyn	2 757'95	2.000'—	350'—	710'—	5.817'95	—	5.817'95	—
9	Datynie Dolne	134 40	125'10	2.035'—	2.307 60	4.602'10	—	4.602'10	—
10	Gnojnik	2.087'65	27 10	—	70'—	2.184'75	—	2.184'75	—
11	Grodziszcz	44'05	360'—	717'50	20'—	1.141'55	44 05	1.097'50	—
12	Gródek	59'15	1.000'—	450'—	900'—	2.409'15	—	2.409 15	—
13	Guty	—	90'—	9.900'—	135'—	10 125'—	7 800'—	2.325'—	—
14	Jabłonków	1.368 35	—	—	180'—	1 548'35	—	1.548'35	—
15	Karpętna	95'—	—	—	—	95'—	—	95'—	—
16	Kocobędz	175'20	200'—	1.200'—	10'—	1.585 20	—	1.585'20	—
17	Kojkowice	736'45	—	—	50'—	786 45	—	786'45	—
18	Końska I.	1 086'—	500'—	2 500'—	1 700'—	5.786'—	—	5.786'—	—
19	Końska II.	153 55	107'30	881'40	649 70	1.791'95	—	1.791'95	—
20	Koszarzyska	232'—	60'—	—	25'—	317'—	—	317'—	—
21	Leszna Dolna	555'25	200'—	—	—	755'25	—	755'25	—
22	Ligotka Kameralna	91'50	—	—	—	91'50	—	91'50	—
23	Łomna Dolna	446'15	100'—	400'—	—	946'15	1.800'—	—	853'85
24	Łomna Górna	67'—	—	—	—	67'—	—	67'—	—
25	Łyżbice	67'10	—	—	—	67'10	—	67'10	—
26	Milików	264'30	—	—	1.726'10	1.990 40	1.030'—	960'40	—
27	Mistrzowice-Koniaków	236 60	8'—	2 001'30	174'—	2.419'90	—	2 419'90	—
28	Mosty przy Cz. Cieszynie	288'80	700'—	250'—	570'—	1 808'80	—	1.808'80	—
29	Mosty przy Jabłonkowie	28'25	—	6.400'—	2 402'20	8.830'45	3 247'50	5.582'95	—
30	Nawsie I.	781 65	—	—	—	781'65	—	781'65	—
31	Nawsie II.	912'80	—	—	—	912'80	—	912'80	—
32	Nawsie III.	375'35	—	250'—	—	625'35	—	625'35	—
33	Niebory	472'85	225'—	—	835'—	1.532'85	—	1.532'85	—
34	Nydek	72'55	—	—	2.970'—	3.042'55	—	3.042'55	—
35	Odrzychowice	53'30	300'—	178'—	—	531 30	—	531'30	—
36	Piosek	412'55	50'—	1.580'—	145'—	2.187'55	—	2.187'55	—
37	Piosek-Baginieć	333'85	15'—	500'—	108'—	956'85	—	956 85	—
38	Ropica	1 270'60	850'—	—	1.130'—	3.250'60	—	3.250'60	—
39	Rzeka	815'—	—	—	—	815'—	—	815'—	—
40	Świbica	573'05	900'—	—	400'—	1.873'05	—	1.873'05	—
41	Stanisławice	196 45	—	—	—	196'45	—	196'45	—
42	Szumbark	7 20	180'—	—	900'—	1.087'20	—	1 087'20	—
43	Śmiłowice	1 521'60	—	—	—	1.521'60	—	1.521'60	—
44	Trzanowice	730'95	1.165'95	—	695'—	2.591'90	—	2.591 90	—
45	Trzycieź	662 90	630'—	1.170'—	120'—	2 582'90	—	2.582'90	—
46	Trzyniec	1.547'35	—	—	2.695'—	4.242'35	—	4.242'35	—
47	Wędrynia	600 20	—	—	525'—	1.125'20	—	1.125'20	—
48	Żuków Dolny	312'45	250'—	1.520'—	650'—	2.732'45	—	2.732'45	—
49	Żuków Górny	111'50	—	—	—	111'50	—	111'50	—
50	Żywocice	546 85	63'—	—	—	609'85	—	609'85	—
Razem		30.143'70	11.079'45	35.565 10	41.837 40	118.625 65	23.430 35	96.049'15	853'85

51

Bilans Kół Macierzy Szkolnej z dniem 31/III 1937.
Powiat frysztański.

29

Liczba bieżąca	Siedziba Koła	A k t y w a					Pasywa	S a l d a	
		Gotówka z dniem 31/III 1937	Wartość biblioteki	Wartość sceny	Wartość reszty inwentarza	Razem	Wierzytele i inne zobowiązania	Stan czynny 31/III 1937	Stan bierny 31/III 1937
		Kż	Kż	Kż	Kż	Kż	Kż	Kż	Kż
1	Bogumin Nowy	534'65	—	—	3.909'60	4.444'25	—	4.444'25	—
2	Darków	3.736'45	—	—	195'—	3.931'45	—	3.931'45	—
3	Dąbrowa	4.211'45	2.700'—	—	1.030'—	7.941'45	2.003'80	5.937'65	—
4	Dzieńmorowice	503'70	—	90'—	630'—	1.223'70	—	1.223'70	—
5	Frysztat I.	1.691'80	—	—	450'—	2.141'80	—	2.141'80	—
6	Frysztat II.	505'75	230'—	—	80'—	815'75	—	815'75	—
7	Gruszów	75'15	180'—	630'—	250'—	1.135'15	443'85	691'30	—
8	Karwina I.	1.073'65	3.136'75	—	1.364'55	5.574'95	7'05	5.567'90	—
9	Karwina II.	462'15	—	129'60	913'20	1.504'95	776'30	728'65	—
10	Karwina III.	626'40	2.700'—	—	2.178'30	5.504'70	—	5.504'70	—
11	Karwina IV.	1.092'60	1.244'30	—	305'55	2.642'45	—	2.642'45	—
12	Karwina V.	372'15	650'—	—	490'50	1.512'65	—	1.512'65	—
13	Karwina VI.	841'35	1.800'—	—	1.486'50	4.127'85	—	4.127'85	—
14	Lutynia Niemiecka	155'20	1.840'—	250'—	7.140'—	9.385'20	—	9.385'20	—
15	Lutynia Polska	2.451'05	—	—	6.550'85	9.001'90	—	9.001'90	—
16	Łazy I.	2.417'60	—	—	3.217'—	5.634'60	—	5.634'60	—

17	Łazy II.	317'25	—	50'—	15'—	382'25	—	382'25	—
18	Łąki	316'20	400'—	700'—	1.610'—	3.026'20	—	3.026'20	—
19	Marklowice Dolne	948'15	135'—	—	1.543'—	2.626'15	—	2.626'15	—
20	Olbrachcice	831'45	500'—	—	6.050'—	7.381'45	2.140'—	5.241'45	—
21	Orłowa I	9.039'35	—	—	152'—	9.191'35	—	9.191'35	—
22	Orłowa II.	1.501'35	—	—	837'15	2.338'50	—	2.338'50	—
23	Ostrawa Śląska	2.512'15	200'—	—	—	2.712'15	—	2.712'15	—
24	Pietwałd	718'70	—	—	—	718'70	—	718'70	—
25	Piotrowice	1.066'35	—	2.400'—	250'—	3.716'35	—	3.716'35	—
26	Poręba	638'20	1.250'10	—	1.467'—	3.355'30	—	3.355'30	—
27	Pudłów	882'85	1.500'—	1.450'—	80'—	3.912'85	—	3.912'85	—
28	Raj	—	144'—	3.088'—	1.823'—	5.055'—	—	5.055'—	—
29	Rychwałd	595'15	2.500'—	—	2.700'—	5.795'15	—	5.795'15	—
30	Skrzeczoń	505'65	1.500'—	1.200'—	1.650'—	4.855'65	—	4.855'65	—
31	Stare Miasto	540'25	500'—	—	950'—	1.990'25	—	1.990'25	—
32	Stonawa	870'90	2.300'—	550'—	2.520'—	6.240'90	—	6.240'90	—
33	Sucha Dolna	523'65	614'80	—	842'20	1.980'65	375'—	1.605'65	—
34	Sucha Górna I.	988'70	400'—	220'—	—	1.608'70	—	1.608'70	—
35	Sucha Górna II.	40'65	800'—	—	400'—	1.240'65	—	1.240'65	—
36	Sucha Górna III.	2.660'60	1.600'—	—	—	4.260'60	200'—	4.060'60	—
37	Sucha Średnia I.	2.469'70	—	—	2.000'—	4.469'70	—	4.469'70	—
38	Sucha Średnia II.	530'90	—	—	400'—	930'90	—	930'90	—
39	Szonychel-Bogumin	123'80	120'—	3.425'—	4.950'—	8.618'80	30.200'—	—	21.581'20
40	Wierzniewice	9.823'65	350'—	40'—	130'—	10.343'65	—	10.343'65	—
41	Zabłocie	819'95	220'—	200'—	270'—	1.509'95	—	1.509'95	—
42	Zawada	30'90	800'—	1.870'—	2.200'—	4.900'90	—	4.900'90	—
Razem . .		60.047'55	30.314'95	16.292'60	63.030'40	169.685'50	36.146'—	155.120'70	21.581'20

Zestawienie.

1	Powiat cieszyński	30.143'70	11.079'45	35.565'10	41.837'40	118.625'65	23.430'35	96'049'15	853'85
2	Powiat frysztański	60.047'55	30.314'95	16.292'60	63.030'40	169.685'50	36.146'—	155.120'70	21.581'20
Razem . .		90.191'25	41.394'40	51.857'70	104.867'80	288.311'15	59.576'35	251.169'85	22.435'05

30

43. **Śmitowice.** Rok założenia 1924, przewodn. Zientek Jerzy, sekretarz Tomoszek Paweł, skarbnik Sztefek Paweł, lustrator Kotas Jan, naucz. Czeski Cieszyn.

44. **Trzanowice.** Rok założenia 1924, przewodn. Lasota Jan, kier. szkoły, sekretarz Białoń Adam, chałupnik, skarbnik Bonczek Henryk, naucz., lustrator Wachtarczyk Józef, naucz., Żuków Dolny.

45. **Trzycieź.** Rok założenia 1926, przewodn. Szkuta Paweł, sekretarz Gajdaczek Paweł, skarbnik Welchowski Jan, lustrator Brzeżek Andrzej, naucz., Cz. Cieszyn.

46. **Trzyniec.** Rok założenia 1922, przewodn. Kubala Adam, dyr. szkoły wydź., sekretarz Balcarek Franciszek, urzędnik hutniczy, skarbnik Żyła Emil, naucz. wydź., lustrator dyr. Karol Berger, Cz. Cieszyn.

47. **Wędrynia.** Rok założenia 1907, przewodn. Cymorek Paweł, kier. Księgarni M. Szk., sekretarz Wałach Józef, urzędnik, skarbnik Dziadek Karol, naucz., lustrator Gojniczek Paweł, kier. szkoły, Lyżbice.

48. **Żuków Dolny.** Rok założenia 1920, przewodn. Szynder Ludwik, kier. szk., sekretarz Adam Sikora, student, skarbnik Morawiec Franciszek, ślusarz, lustrator Żwak Jan, naucz. wydź., Błędowice Dolne.

49. **Żuków Górny.** Rok założenia 1934, przewodn. Macura Franciszek, chałupnik, sekretarz Tomolowa Elżbieta, skarbnik Górniak Jan, wymownik, lustrator Wachtarczyk Józef, nauczyciel, Żuków Dolny.

50. **Żywocice.** Rok założenia 1914, przewodn. Topiarz Jerzy, kier. szkoły, sekretarz Nohel Augustyn, naucz., skarbnik Kiedroń Jan, ślusarz, lustrator Krygiel Henryk, naucz., Błędowice Dolne.

Działalność Kółek Samokształcenia w roku 1936.

	Ilość zebrań	Ilość odczyt.	Frekwencja roczna	Ilość prelegentów	Wycieczek	Przedstawień	Obchodów narodowych	Kursów	Zabaw
Powiat frysztański	164	173	11.810	122	3	1	25	1	2
Powiat cieszyński	149	158	5.060	63	5	5	13	—	5
Razem	313	331	16.870	185	8	6	38	1	7

W porównaniu z rokiem 1935 liczba Kółek wzrosła z 20 na 23. Kontynuowanie pracy Kółek Samokształcenia odbywa się w dosyć ciężkich warunkach. Kółka częstokroć nie mają na zapłacenie lokalu, prelegenta, kosztów sprowadzenia aparatu projekcyjnego itp. Dotacje gmin na czynność oświatową Komisji oświatowych są minimalne, a w wielu gminach wogóle na ten cel nic nie przeznaczają. Dalsze trudności techniczne spoczywają w tym, że Kółka

muszą przedkładać na piśmie przemówienia, pieśni i inny program władzom policyjnym.

Celem spopularyzowania działalności Kółek Samokształ. Zarząd urządził trzy odpawy prelegentów i wybitniejszych pracowników. Niewątpliwie wpłynęło to na jakość urządzanych imprez.

Pocieszającym jest, że liczba obchodów narodowych podniosła się z 24 na 38.

Na podstawie przysłanych sprawozdań, Zarząd przydzielił najwięcej potrzebującym Kółkom subwencje na czynność. Rozesłano na teren 3 aparaty projekcyjne oraz skompletowano biblioteczkę instrukcyjną w biurze Macierzy Szkolnej w Cz. Cieszynie. Należy z niej pilnie korzystać. Zwracamy uwagę na wypożyczalnię przeźroczy i filmów w biurze M. Szk. i w gimnazjum w Orłowej.

W naszej pracy trzeba przede wszystkim systematyczności. Wysunęliśmy się na czoło w młodzieżowej pracy oświatowej, dążmy więc wytrwale do dalszych celów i ideałów.

Sprawozdanie Sekcji teatralnej.

W minionym roku przeprowadzono reorganizację w łonie Mac. Szk., co też objęło i Sekcję teatralną. Okręgi wybierają referentów teatralnych, którzy są członkami Sekcji. Przedstawiciele okręgów zgromadzili się w Cz. Cieszynie na wspólną konferencję. Na konferencji tej wybrano przewodniczącym dyr. K. Bergera, jego zastępcą prof. Stan. Motykę. Uchwalono też ramy pracy na najbliższą przyszłość.

Praca Sekcji przedstawiała się następująco:

1. Sekcja urządziła **kurs reżyserów** 8 i 9 kwietnia. Ponieważ szczegóły podano już w zeszłym roku, dlatego się ich ponownie nie podaje.

2. W myśl życzeń kół urządzono **kurs charakteryzacji teatralnej**. Kursa prowadził dyr. K. Berger, a odbyły się w Cz. Cieszynie, Karwinie i Boguminie. Charakteryzację uczestnicy przeprowadzali praktycznie.

3. W styczniu urządzono w Cz. Cieszynie **pokaz tańców ludowych** polskich i śląskich. W pokazie wzięło udział 20 par. Okazuje się, że młode pokolenie prawie że nie zna naszych pięknych tańców ludowych i trzeba będzie ich nauczyć.

4. **Biblioteka teatralna**. Przy Sekcji istnieje biblioteka teatralna. Bibliotekę zupełnie zreorganizował przewodniczący Sekcji. Wyeliminowano sztuki nienadające się na nasze sceny. Pozostałe sztuki posegregowano według treści i aktów. Obecnie stan biblioteki przedstawia się następująco:

sztuk ludowych	1-aktowych	jest	22
	2-aktowych		6
	3-aktowych		9
			<hr/>
	więcejaktowych	8 razem	45

śląskich			5
mieszczańskich	1-aktowych	56	
	2-aktowych	12	
	3-aktowych	23	
	więcejaktowych	15	„ 106
stylowych	1-aktowych	1	
	3-aktowych	7	
	więcejaktowych	3	„ 11
różnych			19
			<hr/> razem 186

Pożądanem byłoby, aby Koła oddały do biblioteki centralnej sztuki, znajdujące się w ich posiadaniu, bo nieraz dla nich nie przedstawiają większej już wartości, a w bibliotece centralnej mogłyby zrobić swoje.

Zespół teatru kukiełkowego „Bajka“.

5. **Szatnia.** W listopadzie połączono szatnię w Cz. Cieszynie z szatnią orłowską i umieszczono ją w budynku M. Szk. Inwentarz wykazuje pozycyji 376, sztuk inwentarza 1.121. W roku minionym odprawiono w szatni 143 stron. Szatnię prowadzi p. Chlebus, a otwartą jest od godz. 16—18 w poniedziałki i czwartki.

6. **Teatr kukiełkowy „Bajka“.** Przy Z. Gł. M. Szk. powstał Teatr kukiełkowy „Bajka“, przez co wypełniono lukę, jaka była dotychczas w naszej robocie kulturalno-oświatowej. W czasie od 23 stycznia 1937 do 19 maja 1937 teatr urządził 30 przedstawień w terenie, a wszędzie nie tylko wśród młodzieży, ale i starszyzny, miał ogromne powodzenie. Teatr sporządził p. G. Brzezina razem ze swoim zespołem. Na konferencji prezesów okręgowych uchwalono wobec takiej popularności Teatru ufundować jeszcze 4 takie teatry. Pierwszy zespół Teatru pod kierownictwem pp. dyr. K. Bergera i G. Brzeziny zdał dobrze swój egzamin, a to dzięki temu, że cały zespół wlał weń całą swoją duszę.

7. **Teatry.** Przy Sekcji teatralnej istnieją: Teatr ludowy w Cz. Cieszyńie pod reżyserią dyr. K. Bergera, którym w tym roku wystawił w sezonie wiosennym „Manewry jesienne“ Kalmana: 2 razy w Cz. Cieszyńie, raz w Trzyńcu i Frysztacie. W sezonie jesiennym wystawił „Li-tszang-szaj“ K. Bergera w Cz. Cieszyńie, Karwinie, Odrzychowicach i Łyżbicach.

W Karwinie powstał Teatr okręgowy pod reżyserią H. Gatnara, który wystawił „Jana Kilińskiego“ i „Ligię“.

W Orłowej organizuje Teatr okręgowy prof. Stan. Motyka.

Z ramienia M. Szk. urządzono dwa wieczory baletowe w Cz. Cieszyńie i Karwinie, na których wystąpił znany balet warszawski J. Cieplińskiego. Oba wieczory cieszyły się wielkim zainteresowaniem publiki.

Sekcję teatralną w przyszłości czeka: przeszkolenie teatralne młodzieży, powtórzenie kursów charakteryzacji, powtórzenie pokazów tańców ludowych, uzupełnienie bibliotek teatralnych, uzupełnienie szatni, powołanie do życia teatrów kukielkowych, organizowanie teatrów okręgowych, pogłębienie pracy w zespołach teatralnych przy naszych Kołach.

Co u nas grano?

Zestawienie sztuk, granych przez Kola Macierzy Szkolnej
za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1936.

Autor	Tytuł sztuki	grano ile razy
Abrahamowicz	Mąż z grzeczności	3
Anczyc	Chłopi arystokraci	1
Asnyk	Bracia Lerche	1
Baffico	Dwie rady	1
Bakal	Jak kapral Szczapa wykiwał śmierć	1
„	Wieżień z Magdeburga	1
„	Szaleńcy	1
Bałucki	Gęsi i gąski	1
„	Krewniaki	3
„	Sprawa kobiet	1
„	Kiub kawalerów	3
„	Polowanie na męża	1
„	Ciepła wdówka	1
„	Radcy pana radcy	1
Berger	Wiosna ludu	21
„	Babska rewolucja	5
„	Ach, ta Kasia	3
„	Nawrócony	4
„	Panna Halka mężatką	5
„	Li-tszang-szaj	4
Bliziński	Na wędkę	2
Błotnicki	Zagroda Sobkowa	2
Brandon	Ciotka Karola	2

Autor	Tytuł sztuki	grano ile razy
Brodziński	Wiesław	4
Brzeski	Kasa Chorych	1
Chrząszcz	Raubiczy z pod Czartorii	2
„	Wesele Cieszyńskie	1
Chrzanowski	Chrapanie z rozkazu	3
Czechow	Oświadczyzny	1
Danilewski	Gołe panny	3
Dobrzański	Mąż od biedy	1
Dominiowa	Swaty	3
Dominik	W górę serca	1
„	Ojcowizna	1
Farnik	Iste roki	1
Feldman	Wyprawa ślubna	1
Fredro	Śluby panieńskie	1
„	Consilium facultatis	3
„	Jan Jowialski	1
„	Damy i huzary	2
„	Posażna jedynaczka	1
G. F.	Jan Kiliński	1
Galasiewicz	Chata za wsią	1
Gondawa-Wiechecki	Porucznik I brygady	2
Górski	Posag w kominie	2
Gutowski	Surdut i siermięga	1
Jadwiga Z. S.	Matka żyje	1
Kalman	Manewry jesienne	4
Kamiński	Skalmierzanki	1
Karwatowa	Kachna	1
„	Pod błogosławieństwem matki	1
Kołodziej	Janek doktorem	2
„	Brzytwa swatem	1
„	Na wymiarze	2
„	Pocziwy młynarz	3
„	Macocha	1
„	Sąsiedzi	2
Korzeniowski	Majster i czeladnik	1
„	Karpaccy górale	1
Koziebrodzki	Stryj przyjechał	3
Krumłowski	Obywatelka z Krowodrzy	1
„	Białe fartuszki	2
„	Królowa przedmieścia	1
Kuterwa	Urwis	3
Majeranowski	Zmory	1
Molier	Lekarz mimo woli	1
Morcinek	Dłonie	1
Niedopytalski	Miecz Damoklesa	1
Nikorowicz	W gołębniku	1
Omańkowska	Prządka pod krzyżem	1

Autor	Tytuł sztuki	grano ile razy
Orwicz	Jego kaprańska mość	3
"	Zwycięskie skrzydła	2
Perzyński	Lekkomyślna siostra	1
"	Aszantka	1
Pobratymiec	Lustracja u pana wójta	1
"	Wiosna na Podhalu	1
Rapacki	Ja tu rządę	1
Raort	Nie mów hop, póki nie przeskoczysz	2
"	Fajansowe talerze	3
"	Posel, czy kominiarz	4
"	Generalna próba	5
"	Zięć z przeszkodami	2
Rydel	Zaczarowane koło	1
Rydz	Walkowe kochanie	2
"	Dzielny wojak Symche Śmil	1
Samozwaniec	Słowik	1
Sewer	Zemsta cygana	3
"	Hanusia	1
Siedlecki-Grzymała	Spadkobierca	1
Sokółski	Klimczok	1
Starzeński	Gwiazda Syberii	1
Staszczuk	Dziesiąty pawilon	2
Szuścik	Pani wójtowa	3
"	Pańszczorze	1
Szigeti	Stary piechur i syn jego huzar	2
Turski	Czar munduru	7
"	Krowoderskie zuchy	2
Tłoczyński	Fatalna szafa	1
Urbański	Dramat jednej nocy	2
Walewski	Ach, to Zakopane	3
Wilczyński	Najnowsze swaty	1
Wieniawski	Ulicznik warszawski	2
Wł. C.	Ewa Miaskowska	1
Wroński	Pan majsterek	2
Wrzos	Zawierucha	1
Zalewski	Gobelin	1
Zahajkiewicz	To polityka	2
Zbierzchowski	Melżeństwo Loli	1
"	Kłopoty pana Złotopolskiego	2
Żółkowski	Żyd w beczce	1
Bez podanych autorów	Barania głowa	1
	Dzieci wdowy	2
	Dzwonek św. Jadwigi	2
	Na fojtowej roli	2
	Pan Chciwski	1
	Prawda zwycięża	1
	W złą godzinę	1
	Wojna z babami	1

Najpopularniejsi autorzy:

Bałucki	7 sztuk	11 wystawień
Berger	6 "	42 "
Kołodziej	6 "	11 "
Fredro	5 "	8 "
Raort	5 "	16 "
Bakal	3 "	3 "
Krumłowski	3 "	4 "

Wystawiono w tym czasie 118 sztuk, przedstawień było 204, widzów okragło 30.000.

Sprawozdanie z czynności Księgarni Macierzy Szkolnej Szkolnej za rok 1936.

Księgarnia Macierzy Szkolnej w Cz. Cieszylinie, jak wiadomo, istnieje od roku 1930 i mieści się w własnym domu Macierzy Szkolnej. Prowadzona jest przez kierownika p. Pawła Cymorka z Wędrziny. Funkcję pomocnika pełnił do 1. X. 1936, to jest do odejścia do służby wojskowej p. Adam Josiek z Końskiej, zaś od 1. X. 1936 p. Helena Macurzanka z Dolnej Lesznej. Należyta pieczę nad księgarnią roztaczała specjalnie powołana przez Zarząd Główny Macierzy Szkolnej komisja księgarni, która na swoich posiedzeniach przeprowadzała kontrolę ksiąg i sprawozdań z czynności za poszczególne tygodnie. Do powyższej komisji należeli pp.: Józef Michejda, emer. kier. szkoły, Józef Jonszta, inspektor Związku Spółdzielni Polskich, Leon Szmeja, nauczyciel oraz kierownik księgarni P. Cymorek. Ubiegły rok sprawozdawczy, to okres zdobywania i zjednywania coraz to nowych klientów, a zarazem okres niezwyklego wysiłku w kierunku pokonywania trudności natury finansowej i gospodarczej. Ostatnio zaostżone przepisy dewizowe tak u nas jak i w Polsce, utrudniły w znacznej mierze regularną i szybką dostawę książek — przez co księgarnia poniosła znaczne straty finansowe. Drugą bardzo ważną przeszkodą w rozwoju naszej placówki — to kwestia podatków. Udało nam się wprawdzie uzyskać zezwolenie na spłacanie przepisanej należitości w ratach kwartalnych — jednak kwota ta poważna, znacznie obciążyla i podważyła finansowe położenie księgarni. Obecnie, gdyby placówka nasza znalazła jeszcze większe i należyte zrozumienie i poparcie u wszystkich Rodaków — i gdyby mogła od dłużników ściągnąć większą kwotę — położenie księgarni poprawiłoby się o tyle, że stan zobowiązań wobec wierzycieli zniknąłby zupełnie. Pomijając wszystkie trudności, na jakie stale księgarnia napotyka w swoim posłannictwie — wspomnieć wypada na fakt pocieszający, który napawać nas musi wszystkich radością i zadowoleniem. Pomimo panującego nadal kryzysu gospodarczego — zdołaliśmy powiększyć obrót o kilka tysięcy w stosunku do roku 1935. Zasługa to w pierwszym rzędzie wszystkich P. T. Dyrektorów, Kierowników szkół, Nauczycielstwa, Towarzystw i Kupców, któ-

rzy, doceniając należycie znaczenia naszej placówki — popierają ją stale — kryjąc wszelkie swoje zapotrzebowanie wyłącznie u nas. Dzięki kontynuowaniu w dalszym ciągu wydawania różnego rodzaju zeszytów i brulionów dla szkół ludowych i wydziałowych — towar ten dociera do wszystkich zakątków ziemi śląskiej. Przez wprowadzenie wszelkich druków i ksiąg dla szkół, Kas Spółdzielczych i Urzędów gminnych — przez wielki dobór sztuk teatralnych i stałe uzupełnianie składu nowościami — umożliwiło się wszystkim nabywanie wszystkiego w swojskiej placówce.

Oby i nadal placówka nasza cieszyła się poparciem wszystkich Rodaków.

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Parkowego za rok 1936.

W majątku Macierzy Szkolnej prawdziwą perłę przedstawia park A. Sikory w Czeskim Cieszynie. Pieczę nad tym parkiem sprawuje już od dłuższego czasu samodzielne Towarzystwo parkowe z siedzibą w Czeskim Cieszynie, które liczy obecnie 85 członków. Zarząd tego Towarzystwa w roku sprawozdawczym. obejmującym okres od jednego walnego zgromadzenia do drugiego, to jest od 6 lipca 1936 do 9 maja 1937, składał się z następujących członków: pp. Jerzego Tepera, burmistrza w Świbicy, jako przewodniczącego, Andrzeja Kuczka, em. kier. szk., jako zastępcy przewodniczącego, Jana Lasoty, urzędnika, jako sekretarza, Pawła Trombika, naucz. wydzw., jako skarbnika, Franciszka Bubika, emer. kolejarza, jako gospodarza, oraz Inż. Jana Heczki, Inż. Franciszka Kwaśnickiego, Pawła Lipy, rolnika, Leona Szmeji, nauczyciela, Józefa Brannego, stolarza, Rudolfa Siemienika, nauczyciela, Pawła Macury, emer. palera bud., Inż. Wiktora Holczaka, jako członków zarządu.

Celem załatwienia różnych spraw zebrał się zarząd w ciągu okresu sprawozdawczego na 8 posiedzeniach, na których przeciętna ilość obecnych wynosiła 70%.

Z ważniejszych prac, wykonanych w parku, wymienić trzeba: wycięcie i sprzedaż starych drzew, przeszkadzających rozwojowi młodych, postawienie kilkudziesięciu metrów nowego plotu na słupach betonowych, wykonanych w własnym zakresie, zregulowanie brzegów stawu, urządzenie bariery koło stawu, naprawa i wyczyszczenie chodników, naprawa łódki, urządzenie chodnika koło stawu, postawienie kilku nowych stołów i ławek na betonowych podstawkach i wiele, wiele innych prac drobniejszych. Rozpoczęto też urządzenie kąpieliska na zabawy dla dzieci, który jest na ukończeniu.

Bufet parkowy dzierżawił w roku ubiegłym p. Alfons Dorda za miesięczny czynsz Kč 370'—.

Wielką troską Towarzystwa parkowego i przedmiotem wielu zabiegów była sprawa wybudowania odpowiedniego pomieszcze-

nia dla koncesji parkowej. Ze względów od Towarzystwa niezależnych, nie została ona niestety dotąd załatwiona.

Dochody Towarzystwa w roku sprawozd. wynosiły	Kč 11.271'60
Rozchody	Kč 8.090'10
Saldo	Kč 3.181'50

Oprócz tego posiadało Towarzystwo w dniu zamknięcia rachunków na osobnym koncie w T. O. Z. z darów i składek, złożonych na skutek odezwn, nienaruszonych	Kč 2.745'60
Razem wynosiła gotówka	Kč 5.927'10

Na dochody złożyły się: opłaty za wynajęcie parku na urządzenie festynów, czynsz z wynajmu bufetu oraz składki członkowskie.

Z imprez, które spadają do tego okresu sprawozdawczego, wymienić należy:

1. Dożynki Towarzystwa Rolniczego w Czeskim Cieszynie,
2. Festyn Ochotniczych Straży Pożarnych.

Krótkie to sprawozdanie kończymy apelem, aby wszyscy zapisywali się za członków Towarzystwa parkowego. Mamy tylko jeden park, a ten musi wyglądać odpowiednio. Wkładka obowiązkowa wynosi tylko Kč 2'— rocznie. Zgłoszenia przyjmują: Zarząd Gł. M. Szk. w Cz. Cieszynie oraz sekretarz Towarzystwa. Czeski Cieszyn, ul. Anny 11 (biuro „Wzajemnej Pomocy“).

ZBIORY
S. ZAHRADNIKA